

LUŽNIANSKY SPRAVODAJ 4/24

Noviny pre každého občana a priateľa obce Dunajská Lužná • Nepredajné • december 2024 • Ročník 14 • ISSN 1338-4945

Príhovor starostu obce

Investičné projekty

Daň z nehnuteľnosti na rok 2025

Poslanecká rubrika BSK

Okienko do minulosti

Medailón o najstaršom umeleckom kováčovi

Posolstvo Vianoc

Prichádza, je blízko

Popoludnie s ockom

Zo života školy

Spomienka na Stanislava Bajaníka

Jeseň v OFK

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE K 50. VÝROČIU VZNIKU OBCE DUNAJSKÁ LUŽNÁ

Milí priatelia,

Dunajská Lužná je v týchto dňoch iná. Vianočné svetielka osvetľujú nočné ulice a nám pripomínajú, že je tu čas radosti, pokoja a lásky. Sviatočná atmosféra naplňa nielen naše domovy, ale šíri sa aj v našej komunite. Som vďačný za momenty, ktoré sme spolu v adventnom čase

prežili pri rozsvietení nášho vianočného stromu na Námestí sv. Martina, za žiariace oči detí pri príchode Mikuláša. Veľmi som sa tiež tešil zo stretnutia s našimi seniormi na vianočnom posedení. Mal som tak príležitosť s úctou osobne popriať tohtoročným jubilantom. No a naše vianočné trhy boli už tradične vyvrcholením obecných podujatí. Priatelia, výnimočná atmosféra, dobročinný predaj kapustnice, dobré jedlo, miestni predajcovia, vianočný program na pódiu a tento rok po prvýkrát aj program pre deti v obecnej knižnici, to všetko priniesli vianočné trhy 2024.

Verím, že sa nám všetkým počas týchto sviatočných dní podarí zanechať každodenné starosti. Venujeme si navzájom pozornosť a pochopenie doma medzi najbližšími, ale aj medzi susedmi. A nech nám to vydrží nielen počas sviatkov.

O niekoľko dní uzavrieme rok 2024. Bol to pre nás rok jubilejný, rok plný výziev, úspechov, ale aj zdolávania prekážok a hľadania nie vždy jednoduchých riešení. Spoločne sa nám darilo dotvárať priestor Dunajskej Lužnej pre príjemnejší a komfortnejší život.

Ďakujem za každodenné úsilie, ktoré mnohí z Vás vkladáte do našej komunity,

za ochotu nezištne prispievať svojou prácou pre dobro iných. Vážim si, že vzájomnou pomocou a spoluprácou môžeme prinášať Lužňanom radosť a spokojnosť.

V novom roku nás čakajú ďalšie veľké výzvy, ktoré nám nakoniec všetkým prinesú skvalitnenie života v našej Lužnej. Začiatkom roka nás čaká veľké sťahovanie obecného úradu a starších budov základnej školy, aby sme mohli začať s ich rekonštrukciou. Po približne roku a pol prác sa vrátíme do vynovených priestorov, ktoré prispievajú k lepšej výučbe a práci v príjemnejšom a zdravšom prostredí. Verím, že už nič nebude brániť tomu, aby boli začaté práce na rekonštrukcii Lipnickej, Miloslavovskej a Malinovej ulice. Na mnohých ďalších projektoch priebežne pracujeme a budeme vás o nich informovať.

Do nového roku 2025 nám všetkým prajem predovšetkým dobré vzťahy, prajnosť a vzájomné porozumenie. Nádherné sviatky Dunajská Lužná!

S úctou
Váš starosta

 Ernest Németh

*Krásné
Vianoce*

Vianočné sviatky
plné lásky a pokoja, v novom roku
mnoho radosti a pevné zdravie

Vám prajú

Ernest Németh, starosta Dunajskej Lužnej,
obecné zastupiteľstvo a zamestnanci obce

INVESTIČNÉ PROJEKTY OBCE V ROKU 2025

Rozšírenie školskej jedálne pri ZŠ Dunajská Lužná

Obec pracuje na dokumentoch, ktoré sú potrebné pre podanie žiadosti o stavebné povolenie. V prípade vyhlásenia dotačnej výzvy na stravovanie resp. budovanie školských jedální, obec bude pripravená zapojiť sa s dokončným projektom.

Vodozádržné opatrenia v areáli ZŠ Dunajská Lužná

Obec získala nenávratný finančný príspevok vo výške 479 049,38 EUR na projekt vodozádržných opatrení v areáli základnej školy. Momentálne prebieha príprava Zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku, aby sme mohli začať s verejným obstarávaním.

V areáli základnej školy je v rámci tohto projektu naplánovaná realizácia adaptačných opatrení na zadržiavanie zrážkovej vody v území, a tým zmierňovanie prejavov sucha.

Opatrenia nadviažu a doplnia projekt rekonštrukcie starších blokov základnej školy, ktorá prispeje k energetickej hospodárnosti budov. Obnova budov sa začne realizovať v novom roku 2025, následne bude obec pracovať na vodozádržných opatreniach.

Miestne kultúrne stredisko Dunajská Lužná

V rámci projektu zníženia energetickej náročnosti budov pripravujeme rekonštrukciu MKS. Momentálne sme v štádiu spracovávania projektovej dokumentácie. Následne sa budeme uchádzať o dotáciu.

Materská škola Dunajská Lužná, Nová Lipnica (bývalý stacionár)

Aj v prípade tejto obecnej budovy sa plánujeme uchádzať o dotáciu na rekonštrukciu v rámci zníženia energetickej náročnosti budov.

Materská škola Dunajská Lužná, Nová Lipnica (stará budova MŠ)

Čakáme na schválenie žiadosti o dotáciu riadiacim orgánom na rekonštrukciu starej obecnej budovy.

Autobusové zastávky v obci

Obec má spracovanú projekto-

vú dokumentáciu na revitalizáciu autobusových zastávok. S týmto projektom sa uchádzame o dotáciu z Bratislavského samosprávneho kraja.

V prípade budovania nových zastávok, je vydané stavebné povolenie na autobusovú zastávku pri COOP Centre na Hlavnej ulici. Pre vybudovanie zastávky Malinová (smer Alžbetin dvor) naďalej prebiehajú rokovania s vlastníkami pozemkov a zároveň sa spracováva projektová dokumentácia pre stavebné povolenie.

Chodníky a cesty – Lipnická ulica

Rekonštrukcia chodníka na Lipnickej ulici bola naplánovaná na rok 2024. Pre dlhšie trvajúce verejné obstarávanie na rekonštrukciu cesty, ktoré uskutočnil Bratislavský samosprávny kraj, ako sa predpokladalo, začiatok prác bol pre zimnú stavebnú uzáveru odložený na jar 2025.

Chodník Svoradova – Malinová ulica

Na stavbu je vydané právoplatné stavebné povolenie. S výstavbou nového chodníka začne obec v najskoršom možnom termíne.

Pasportizácia dopravného značenia

V decembri 2024 obec začína s realizáciou pasportizácie dopravného značenie v obci. Prosím vás v tejto súvislosti o trpezlivosť a súčinnosť.

Cyklistická komunikácia II. etapa

Pre úsek budúcej cyklotrasy Svoradova – ŽST Miloslavov bude koncom decembra 2024 právoplatné stavebné povolenie. Plánujeme sa uchádzať o dotáciu na realizáciu tejto stavby.

Inkluzívne work-out ihrisko

Na výstavbu ihriska Pri Kniežacích mohylách sme požiadali o dotáciu Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny.

Park Mariánska (Pri fontáne)

Projekt revitalizácie parku pri rímsko-katolíckom kostole, na ktorý sa uchádzame z Rady partnerstva BSK o dotáciu.

Lesopark za hrádzou

V priestore za hrádzou vznikne oddychová zóna určená pre rodiny s deťmi, na relax či športovanie. Pre tento zámer máme spracovanú projektovú dokumentáciu pre územné konanie.

Mgr. Iveta Fajnorová
Investičný referát OcÚ

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ NA ROK 2025

Tak ako každý rok v tomto období, aj tentokrát pripomínáme povinnosti, ktoré sa v súvislosti s daňou z nehnuteľností viažu na nadchádzajúci mesiac január.

Kto má povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností?

Povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností do 31. januára 2025 majú fyzické a právnické osoby (daňovníci), u ktorých došlo v predchádzajúcom roku k niektorej z týchto skutočností:

- nadobudnutie nehnuteľnosti do vlastníctva kúpou alebo darom,
- zánik vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z dôvodu predaja alebo darovania nehnuteľnosti,
- zmena vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti z dôvodu vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (po rozvoze),
- zmena vlastníckych vzťahov k nehnuteľnosti z dôvodu vysporiadania podielového spoluvlastníctva medzi spoluvlastníkmi,
- získanie právoplatného stavebného povolenia na stavbu / získanie právoplatného rozhodnutia o povolení zmeny stavby pred dokončením / získanie právoplatného rozhodnutie o dodatočnom povolení stavby,
- získanie právoplatného povolenia na užívanie stavby (kolaudačné rozhodnutie),
- uskutočnenie drobnej stavby (tzn. stavby do 25 m² bez vydaného stavebného povolenia na základe ohlásenia),
- zmena v užívaní stavby, bytu alebo nebytového priestoru (napr. z bývania na podnikateľské účely),
- zmena výmery pozemku, druhu pozemku, prečíslovania parciel novým geometrickým plánom,
- pozemkové úpravy,
- uzavretie nájomného vzťahu k pozemku, pričom nájomný vzťah má trvať najmenej 5 rokov.

Povinnosť podať daňové priznanie má daňovník, ktorému vznikla daňová povinnosť, ale aj daňovník, ktorému daňová povinnosť zanikla. Daňovník, ktorý už v predchádzajúcom období podal daňové priznanie a nenastala u neho v priebehu roka žiadna zmena, daňové priznanie opätovne nepodáva.

V prípade bezpodielového vlastníctva manželov podáva priznanie len jeden z manželov. V prípade viacerých spoluvlastníkov podávajú vlastníci daňové priznanie buď každý do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu, alebo na základe dohody spoluvlastníkov podá daňové priznanie jeden z nich.

V prípade nadobudnutia nehnuteľností dedením alebo v dražbe vzniká daňovníkovi povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností v priebehu roka, a to do 30 dní.

Spôsob podania:

Priznanie k dani z nehnuteľností podáva daňovník na predpísanom tlačíve, ktorého vzor stanovuje Ministerstvo financií SR. Tlačivo je dostupné na webovej stránke ministerstva, na webovej stránke obce alebo na obecnom úrade. Na webovej stránke ministerstva a obce daňovník nájde aj podrobné poučenie, ktoré mu pomôže pochopiť a správne vyplniť jednotlivé riadky daňového priznania. Údaje na vyplnenie tlačiva nájde daňovník na liste/ listoch vlastníctva, v rozhodnutí z katastra o vklade vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo v kúpnej zmluve.

Daňové priznanie je možné podať poštou, osobne na obecnom úrade alebo prostredníctvom elektronickej schránky na ústrednom portáli verejnej správy (www.slovensko.sk).

*Mgr. Viera Dikošová
Referát daní a poplatkov OcÚ*

ODPORÚČANIA OBECNEJ POLÍCIE

Vianočné obdobie je obdobím lásky a porozumenia avšak žiaľ, tieto významné sviatky sprevádzajú aj rôzne negatívne javy, na ktoré by sme ako príslušníci Obcej polície Dunajská Lužná radi upozornili občanov.

V prvom rade by sme chceli vyzvať občanov na **zvýšenú opatrnosť pri rannom odvoze svojich ratolestí do školy**. Dopravná situácia v okolí školy, najmä ráno, nie je ideálna a vyžaduje od vodičov zvýšenú opatrnosť a ohľaduplnosť. Príslušníci Obcej polície sa snažia pri každodennom riadení dopravy v okolí škôl pôsobiť na účastníkov cestnej premávky tak, aby premávka bola čo najplynulejšia a nedochádzalo k ohrozeniu jej účastníkov.

Ďalej by sme chceli požiadať občanov, že pokiaľ sú **svedkami protispoločenskej činnosti**, tak okrem toho, že písomne informujú starostu obce, nech v tom okamihu telefonicky požiadajú

o pomoc aj službukonajúcich príslušníkov Obcej polície, ktorí sa budú snažiť situáciu ihneď vyriešiť.

V neposlednom rade by sme chceli upozorniť občanov na **do-držiavanie zákazu zábavnej pyrotechniky**, ktorej používanie bolo v minulosti v tomto období značne rozšírené. Používanie zakázanej pyrotechniky prináša značné zdravotné a bezpečnostné riziká, nehovoriac o právnych následkoch takéhoto konania.

Záverom by sme chceli, ako kolektív príslušníkov Obcej polície Dunajská Lužná, popriať všetkým obyvateľom obce príjemné prežitie vianočných sviatkov a všetko dobré do nového roka.

*Ing. Vladimír Klimo
Náčelník Obcej polície Dunajská Lužná*

REFORMA STAVEBNEJ LEGISLATÍVY – 3. ČASŤ

Od 1. apríla 2024 platí novela stavebného zákona, ktorá priniesla tzv. generálnu amnestiu pre stavby postavené pred 1. októbrom 1976. Tieto stavby sa podľa novely považujú za stavby postavené v súlade s platnými predpismi. Taktiež stavby postavené v období od 1. októbra 1976 do 31. decembra 1989 sa dňom 1. apríla 2024 považujú za stavby postavené v súlade so zákonom, ak sa nepretržite využívajú na svoj účel a vlastníkom stavby je k tomuto dňu vlastníkom pozemku (v zmysle listu vlastníctva) alebo má iné právo k pozemku, na ktorom je stavba postavená (napr. nájomnú zmluvu). Novinkou je zavedený inštitút „**Preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie**“, ktorý umožňuje stavebnému úradu, aby mohol zlegalizovať tzv. „čierne stavby“. Jedná sa o stavby, ktoré boli postavené v období od 01.01.1990 do 31.03.2024 bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním a ktoré sa k tomuto dátumu nepretržite užívajú na daný účel. Týka sa to aj stavieb zrealizovaných bez vydaného oznámenia k ohlásenej drobnej stavbe alebo v rozpore s ním. Netýka sa to reklamných stavieb.

K legalizácii nepovolenej „čiernej“ stavby je potrebné, aby vlastník stavby podal **Žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie** podľa § 140d stavebného zákona. Vlastníkom sa rozumie pôvodný stavebník, ktorý stavbu zrealizoval, ako aj následný vlastník, ktorý stavbu nadobudol na základe dedenia, pričom sa nepodarilo zachovať pôvodnú dokumentáciu a doklady k stavbe, prípadne takéto podklady neboli nikdy vyhotovené.

Stavebný úrad na žiadosť vlastníka stavby preskúma spôsobilosť stavby na užívanie, pričom dôkazné bremeno je na strane vlastníka stavby. Stavba musí spĺňať podmienky:

- ide o stavbu nepretržite užívanú vlastníkom v období od 1. januára 1990 do 31. marca 2024,
- stavba má vyhovujúci stavebnotechnický stav a neohrozuje život,
- vlastník stavby je aj vlastníkom pozemku alebo má k pozemku iné oprávnenie v zmysle občianskoprávných vzťahov,
- stavba nebola postavená v rozpore so záväznými regulatívmi funkčného využívania územia podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (stavebník uvedené preukáže doložením stanoviska, ktoré vydá orgán územného plánovania obce Dunajská Lužná) a nebola postavená v rozpore so záujmami chránenými podľa osobitných zákonov (stavebník uvedené preukáže doložením stanovísk dotknutých orgánov, ktoré chránia verejné záujmy v oblasti životného prostredia, ochrany pred požiarmi, hygienické a pod.),
- stavba sa nenachádza pod elektrickým vedením alebo na plynovode alebo v ich ochrannom pásme, prípadne v inundačnom (záplavovom) území,
- ku stavbe je vypracovaná dokumentácia skutkového stavu existujúcej stavby na účely kolaudácie, ak si vypracovanie takejto dokumentácie stavebný úrad vyžiada, prípadne zjednodušená dokumentácia (pasport stavby).

Žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie môže podať vlastník stavby **do 31. marca 2029**.

Žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie nie je možné podať na stavbu, ak sa zo strany príslušného stavebného úradu už začalo konanie o dodatočnom stavebnom povolení/odstránení stavby podľa § 88a stavebného zákona.

Ak vlastník stavby preukáže splnenie zákonných podmienok, stavebný úrad vydá rozhodnutie, ktorým potvrdí spôsobilosť stavby na užívanie. Toto rozhodnutie má účinky kolaudačného rozhodnutia.

Ak stavebný úrad v konaní o preskúmaní spôsobilosti stavby na užívanie zistí na stavbe závažnú brániacu jej užívaniu, preruší konanie, nariadi vykonanie nevyhnutných úprav alebo zabezpečo-

vacích prác a určí na to primeranú lehotu.

Ak vlastník stavby nepreukáže splnenie vyššie uvedených podmienok a) až f) na vydanie rozhodnutia o spôsobilosti stavby na užívanie, alebo stavebník v určenej lehote nevykoná nevyhnutné úpravy alebo zabezpečovacie práce slúžiace nato, aby bola stavba spôsobilá na užívanie, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Postup pri legalizácii „čiernej stavby“ formou inštitútu „Preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie“:

- Je potrebné najskôr zistiť, na akom pozemku je stavba umiestnená, nakoľko stavby sa môžu realizovať, resp. zlegalizovať len na pozemku s uvedeným druhom pozemku: **zastavaná plocha a nádvorie** alebo **ostatná plocha**. Ak by ste chceli touto formou zlegalizovať stavbu, ktorá stojí na pozemku s inak určeným druhom pozemku (napr. záhrada, orná pôda), je potrebné najskôr absolvovať celý proces vyňatia poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na Okresnom úrade Senec, pozemkovom a lesnom odbore.

Následne je potrebné podať na Stavebnom úrade obce Dunajská Lužná **Žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie** podľa § 140d stavebného zákona (*žiadosť je k dispozícii na webovom sídle obce Dunajská Lužná v časti tlačivá – stavebný úrad*, <https://www.dunajskalužna.sk/obcan/tlaciva/stavebny-urad-1/>) a doložiť potrebné prílohy, najmä:

- projekt skutočného vyhotovenia stavby resp. pasport stavby v 2 vyhotoveniach
- ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, doklad o inom vzťahu k stavebnému pozemku (napr. nájomná zmluva, dohoda o budúcej kúpnej zmluve, dohoda o budúcej zmluve o vecnom bremene)
- geometrický plán overený Okresným úradom Senec, katastrálnym odborom na stavbu,
- rozhodnutia, súhlasy, stanoviská a posúdenia dotknutých orgánov štátnej správy podľa osobitných predpisov, podľa upresnenia stavebného úradu
- záväzné stanovisko orgánu územného plánovania obce Dunajská Lužná, že stavba nie je postavená v rozpore s regulatívmi funkčného využívania územia podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (súlad s regulatívmi priestorového usporiadania sa neposudzuje)
- súhlas na trvalé užívanie stavby malého zdroja znečistenia ovzdušia (ak je súčasťou stavby) vydaný orgánom ochrany ovzdušia, ktorým je Obec Dunajská Lužná, referát životného prostredia.

- Vzhľadom na to, že „Preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie“ je inštitút, ktorým sa niekoľko rokov stará stavba zlegalizuje, ide vlastne o konanie, ktoré má účinky kolaudácie, takže je potrebné na ústne konanie spojené s miestnym šetrením predložiť aj doklady potrebné ku kolaudácii stavby. Sú to najmä:

- doklady o vyhovujúcich výsledkoch predpísaných skúšok (revízne správy elektroinštalácie, bleskozvodu, plynoinštalácie, skúšky vodoinštalácie a kanalizácie, protokoly a zápisy o skúške prípojok, ústredného kúrenia, komínov ...)
- ďalšie doklady podľa charakteru stavby, ako sú: prehlásenie stavebného dozoru, že je stavba zrealizovaná v zmysle projektovej dokumentácie alebo preberací protokol stavby od zhotoviteľa, zmluva o dodávke a odvádzaní odpadových vôd, zmluva o dodávke elektrickej energie a plynu, certifikáty použitých materiálov, energetický certifikát a iné.

Viac informácií je možné získať na Stavebnom úrade.

Ing. Zuzana Kerkešová, Referát územného plánovania OcÚ

UPREDNOSTNITE VÝVOZ TRIEDENÉHO ODPADU SPRED VAŠICH DOMOV

Prosíme občanov, aby uprednostnili odvozy papiera a igelitových vriec na plasty, kovy a tetrapaky spred domov.

Tým, že tento odpad vozíte na zberný dvor a často odpad nestláčate alebo ho inak nezmenšujete, kapacita kontajnerov na zbernom dvore sa často naplní.

Triedený zber skla, papiera, plastov, kovov a tetrapakov financuje organizácia zodpovednosti výrobcov (tzv. OZV), ktorá si stanovuje rozpočet pre obec na daný rok. Ten je teda pre obec daný a musíme sa doň zmestiť aj s odvozmi tohto druhu odpadu spred domov, zo zberného dvora a aj s dodaním samotných kontajnerov a vriec.

Využite preto nulovú donáškovú vzdialenosť a nechajte si pohodlne odviezť odpad spred vašich domovov. Takýto odvoz odpadu bude zabezpečený, aj keď si vyložíte viac odpadu.

Ďakujeme za porozumenie.

Ing. Jana Dubovcová

Referent správy poplatkov za komunálne odpady OcÚ

VÝRUBY DREVÍN V OBDOBÍ VEGETAČNÉHO POKOJA

Radi by sme upozornili, že výruby drevín je možné realizovať mimo vegetačného obdobia a mimo hniezdneho obdobia t. j. v období vegetačného pokoja od 1.10. do konca februára, teda v práve prebiehajúcim období.

Ak plánujete z dôvodu zlého zdravotného stavu drevín (poškodené a odumreté dreviny) pristúpiť k samotnému výrubu drevín, je potrebné vedieť, že na výrub drevín je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorý vám pokiaľ ide o odôvodnený prípad výrubu dreviny vydáme na Obecnom úrade Dunajská Lužná, referát životného prostredia, na prízemí č. dverí 10. Samotné konanie o vydanie súhlasu na výrub drevín prebieha v zmysle správneho poriadku, má určitý postup, ktorý v závislosti od konkrétneho konania trvá v dĺžke 30 až 60 dní. Vo vegetačnom a hniezdom období sa, s ohľadom na ochranu životného prostredia, výruby vo všeobecnosti nesmú vykonávať. Preto je potrebné žiadosť o vydanie súhlasu predložiť orgánu ochrany prírody na Obecnom úrade Dunajská Lužná v dostatočnom predstihu, aby ste stihli realizáciu výrubu drevín v tomto určenom období od 1.10. do konca februára.

Dávame do pozornosti informáciu, že samotnú realizáciu výrubu vykonáva žiadateľ na základe právoplatného rozhodnutia na výrub na vlastné náklady a za výrub drevín je povinný v určenej lehote vysadiť náhradnú výsadbu na vopred určených pozemkoch v jeho vlastníctve (príp. na iných pozemkoch so súhlasom vlastníka pozemku). Rovnako žiadosť o výrub nemusí podať len vlastník, ale aj ktokoľvek iný, v tomto prípade však musí mať písomný súhlas vlastníka s výrubom dreviny na jeho pozemku.

V zmysle novely zákona č.543/2002 Z. z. platnej od 23. 07. 2024 sa okrem iného zmenili i podmienky pre vydanie súhlasu na výrub drevín uvedené v § 47 ods. 4, napr. v zastavanom území obce na pozemkoch, ktoré sú územným plánom určené na zastavanie sa vydanie súhlasu na výrub drevín nevyžaduje na dreviny s obvodom kmeňa do 60 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a súvislých krovitých porastov s výmerou do 20 m².

Zmien je samozrejme viac. V prípade akýchkoľvek nejasností ohľadom výrubov drevín, napr. či je pred realizáciou výrubu potrebné aj konanie o vydanie súhlasu na výrub drevín, neváhajte kontaktovať referát životného prostredia, kde vám poskytneme informácie ohľadom riešenia v konkrétnych prípadoch.

Ako referát životného prostredia veríme, že vám záleží na životnom prostredí v našej obci, a že k rozhodnutiu odstrániť dreviny pristúpite zodpovedne a k tomuto kroku sa odhodláte až po dôkladnom a starostlivom zvážení dôsledkov odstránenia drevín na vašich pozemkoch.

Dreviny, plnia v krajine rôzne funkcie podľa svojho umiestnenia napr. pôdoochranná, vodoochranná, klimatická, krajinná, rekreačná, estetická funkcia. Aby mohli tieto funkcie aj plniť, je potrebné sa o nich nepretržite starať a udržiavať ich v dobrom zdravotnom stave.

Veríme, ak dreviny v nevyhnutných prípadoch musíte odstrániť, uprednostníte pri náhradnej výsadbe geograficky pôvodné a tradičné druhy (javor, lipa, dub, buk, jaseň, brest, vrbá, smrek, jedľa, smrekovec a i.).

Ak naopak vo svojom okolí pociťujete nedostatok zelene a máte tipy na umiestnenie výsadby drevín na obecných pozemkoch, budeme radi, keď sa s nami o tieto nápady podelíte.

Mgr. Martina Víťazková

Referát životného prostredia OcÚ

ZMENA VÝŠKY PLATIEB ZA KOMUNÁLNE ODPADY V ROKU 2025

Konsolidácia verejných financií, ale aj zdraženie skládkovania komunálnych odpadov v roku 2025 bude mať žiaľ dopad aj na naše peňaženky. Obec musela zvýšiť sadzbu poplatku za komunálne odpady tak, aby príjmy z poplatkov za odpady pokryli všetky náklady na odpadové hospodárstvo obce. Kým v okolitých obciach už po minulé roky zvyšovali poplatky, naša obec si udržala 3 roky rovnakú sadzbu. Tento trend už nebudeme môcť udržať a nie je ani možné odpadové hospodárstvo dotovať z iných položiek v rozpočte. Zvyšovanie poplatkov bude vyzeráť v roku 2025 nasledovne:

Aj keď ide o nárast výšky poplatku, ten sa hradí ročne. Napríklad pri zvýšení poplatku pre:

- 120-litrovú nádobu s vývozom 1-krát mesačne nárast poplatku o 12,96 € ročne predstavuje pre domácnosť nárast 1,08 € mesačne,
- 120-litrovú nádobu s vývozom raz za 14 dní nárast poplatku o 28,08 € ročne predstavuje pre domácnosť nárast 2,34 € mesačne,
- 240-litrovú nádobu s vývozom raz za 14 dní nárast poplatku o 56,16 € ročne predstavuje pre domácnosť nárast 4,68 € mesačne,
- 240-litrovú nádobu s vývozom raz za 7 dní nárast poplatku o 112,32 € ročne predstavuje nárast 9,36 € mesačne atď.

Objem nádoby	Počet odvozov v roku	Frekvencia odvozov	Poplatok v 2024	Poplatok v 2025
120 l nádoba	12 odvozov	1× mesačne	36 €	48,96 €
120 l nádoba	26 odvozov	1× 14 dní	78 €	106,08 €
240 l nádoba	26 odvozov	1× 14 dní	156 €	212,16 €
240 l nádoba	52 odvozov	1× 7 dní	312 €	424,32 €
1100 l nádoba	26 odvozov	1× 14 dní	715 €	972,40 €
1100 l nádoba	52 odvozov	1× 7 dní	1430 €	1944,80 €

Obec Dunajská Lužná bude poplatníkom v priebehu mesiaca február/marec doručovať rozhodnutia o poplatku za komunálny odpad, a to elektronicky cez ústredný portál verejnej správy (www.slovensko.sk) a prostredníctvom Slovenskej pošty do vlastných rúk. Rozhodnutia budú vyrubené podľa stavu oznámeného správcovi dane k 31.1.2025, kedy uplynie lehota na ohlasovanie zmien na menšie nádoby a dlhšie frekvencie odvozov pre zdaňovacie obdobie roka 2025. Až na základe platobných údajov uvedených v rozhodnutí poplatník zrealizuje úhradu poplatku. Odporúčame uskutočniť platbu bankovým prevodom, nie je potrebné platiť v hotovosti na úrade. Vyhnite sa čakaniu v rade a zefektívni sa naša práca na úrade. Ďakujeme.

*Ing. Jana Dubovcová, referent správy poplatkov
za komunálne odpady OcÚ*

Termíny zberu zmesového komunálneho odpadu na rok 2025

	1 x 7 dní	1 x 14 dní	1 x mesiac
	240l a 1100l	120l, 240l, 1100l	120l
	utorok	utorok	utorok
Január	7,14,21,28	7,21	7
Február	4,11,18,25	4,18	4
Marec	4,11,18,25	4,18	4
Apríl	1,8,15,22,29	1,15,29	1
Máj	6,13,20,27	13,27	13
Jún	3,10,17,24	10,24	10

Termíny zberu vytriedených zložiek komunálneho odpadu na rok 2025

	Plasty + Kovy + Tetrapaky		Papier		Sklo
	priehľadné plastové vrecia	1100l	120l	1100l	1100l
Január	29	13,29	15	15	8
Február	26	26	12	12	4
Marec	26	26	12	12,31	4
Apríl	23	23	9	9	1,29
Máj	21	12,21	7	7,26	27
Jún	18	18	4	4	24

Nádoby a vrecia s odpadom musia byť v termíne vývozu pripravené k manipulácii.

Na spoločný zber plastov a obalov z kovov a tetrapakov z domácností slúžia žlté 1100-litrové nádoby alebo žlté vrecia (prípadne iné priehľadné vrecia, nie však čierne).

Na zber papiera z domácností slúžia na tento účel určené nádoby.

1100-litrové nádoby na vytriedený odpad sú umiestnené pri bytových domoch alebo sú verejne prístupné pre poplatníkov na vyhradených stojiskách.

NOVÝ ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DUNAJSKÁ LUŽNÁ

Územný plán obce je plánovací dokument, ktorý určuje rozvoj územia a je záväzný. Komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia. Jeho základom je trvalá udržateľnosť a zachovanie kultúrno-historických hodnôt. Rozmiestňuje jednotlivé funkcie na území obce, určuje možnosti využitia územia a jeho organizáciu, dopravné a technické vybavenie. Cieľom je vytvoriť kvalitné podmienky pre život všetkých obyvateľov.

Územný plán obce obstaráva obec ako orgán územného plánovania, schvaľuje ho a záväzné časti vyhlasuje všeobecne záväzným nariadením obecné zastupiteľstvo.

Aktuálnemu územnému plánu chýba riadna koncepcia či stratégia budúceho rozvoja. Výsledkom čoho je nadmerná výstavba a značne zaostávajúca občianska vybavenosť. S víziou tvorby dokumentu, ktorý zohľadní aktuálne pomery v obci, v roku 2020 obecné zastupiteľstvo schválilo obstaranie Zmien a doplnkov č. 7 a kontinuálne obstaranie územného plánu.

S odborníkmi spolupracujeme pri plánovaní budúcej podoby Dunajskej Lužnej. Aktuálne s architektami identifikujeme potencionálne miesta živých lokalít a centrálného námestia. Lokalizujeme verejné priestory s maximálnym potenciálom pre verejný život v obci.

Prostredníctvom problémových štúdií analyzujeme základné urbanistické osi a uzly, od historického kontextu cez dopravné analýzy, analýzy osí cyklotrás, sociologické prieskumy, analýzy verejnej zelene po identifikáciu architektonicko-urbánnej trvalo udržateľnej vízie budúcej identity obce.

Strategicky analyzujeme príklady Európskych konverzií obcí pri metropolách - satelitov, ktoré úspešne prešli transformáciou z tzv. „nocľahárni“ pri hlavných mestách na autonómne živé obce s vlastnou identitou.

V spolupráci s architektami, krajnými architektami a dopravnými inžiniermi hľadáme odpovede na zložité otázky rozvoja obce Dunajskej Lužná: aká má byť intenzita, hustota a miera zástavby s ohľadom na malebnosť a identitu pôvodného dedinského prostredia, narážajúca na tlak rozvoja takzvaného 15 minútového mesta. Aká má byť šírka ulíc novej zástavby, kde majú byť ich uličné a stavebné čiary so zreteľom na predzáhradky s nutným stromoradiím. Kde nastoliť stavebné a uličné čiary v nadväznosti na staršie domy v zložitých urbánnych pomeroch. Ako má vyzeráť, a či má byť obecný bulvár v osi cesty I/63 (Hlavná ulica). Zisťujeme aké stromy a akú zeleň vysádzať v stromoradiach.

V týchto nesmierne širokých a komplikovaných súvislostiach nastoľujeme otázky, aká má byť urbánna štruktúra našej obce, či bude mať lokálnu výškovú gradáciu, lokálne výškové akcenty, po okrajoch vyššie vnútro, blokové sídliská so živými partermi s občianskou vybavenosťou alebo homogénnu nízko podlažnú zástavbu so šikmými strechami a menšími živototvornými partermi v prvom podlaží. V jednoduchosti povedané, hľadáme odpoveď a zadanie pre tvorbu nového územného plánu. Hľadáme odpoveď na otázku: Ako má vyzeráť Dunajská Lužná v roku 2050?

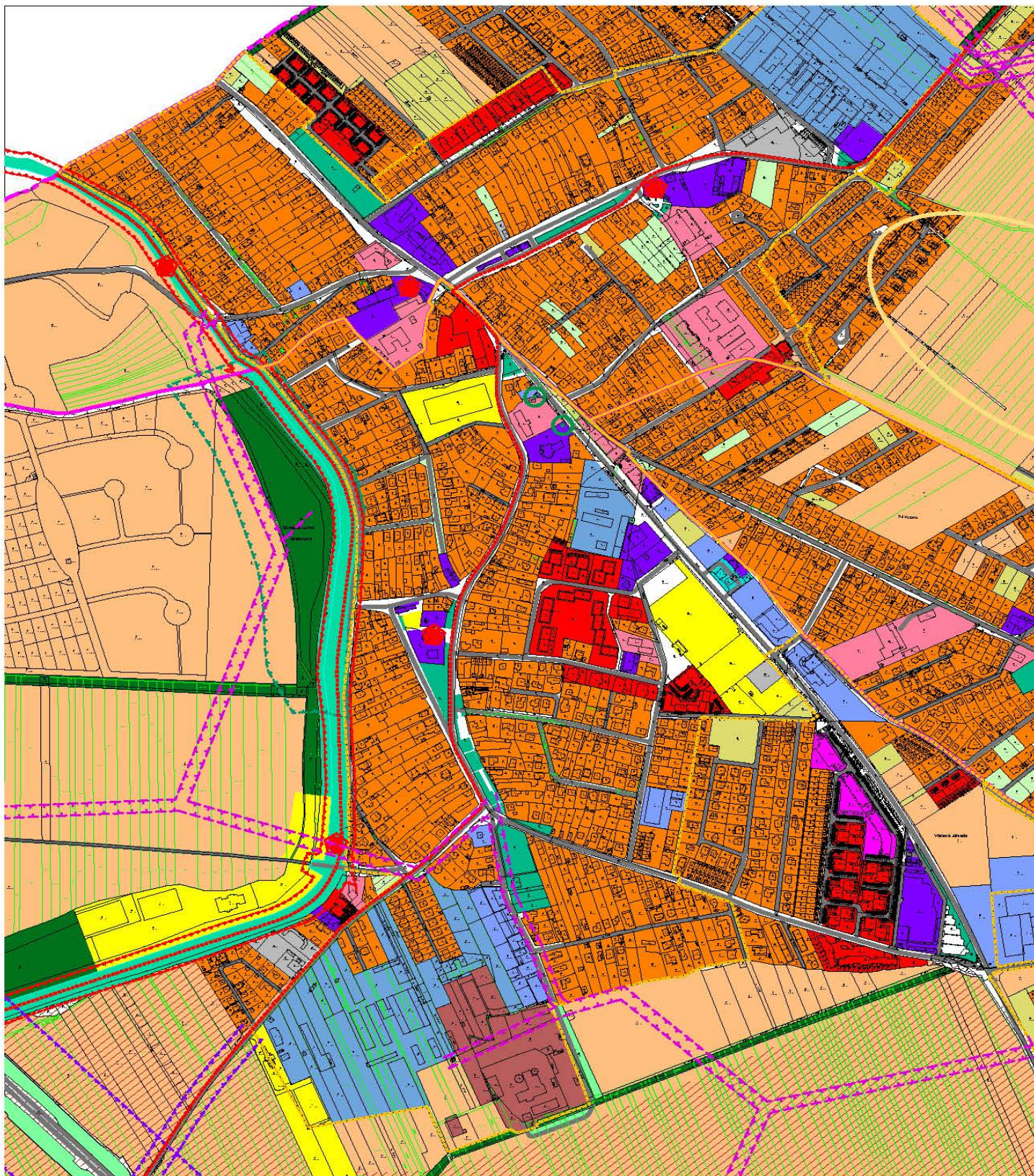
Odpoveď však nie je vôbec jednoduchá, a ani jediná správna, preto by sme ju mali hľadať spoločne. Plánujeme pripraviť za účasti architektov, dopravných inžinierov a spracovateľov územného plánu cyklus workshopov na tému budúcej podoby obce. O termínoch budeme včas informovať.

Doterajšie kroky obce pri príprave nového územného plánu:

- výber odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie obce.
- zahájenie obstarávania nového územného plánu prostredníctvom prípravných prác (oznámenie, verejná vyhláška), sústredenia podkladov a následne ich vyhodnotenia.
- v 06/2024 sa konalo stretnutie zástupcov obce, poslancov a odborne spôsobilej osoby za účelom časového harmonogramu prác na podkladoch pre územnoplánovacu dokumentáciu.
- v 09/2024 stretnutie za účasti zástupcov obce, poslancov a odborne spôsobilej osoby s cieľom určenia účelu a predmetu riešenia územnoplánovacej dokumentácie – návrh, určenie hraníc riešeného územia a zhotovenie grafickej prílohy – návrh.
- po skompletizovaní podkladov Prípravných prác odborne spôsobilá osoba začala pracovať na dokumentácii „Prieskumy a rozbor pre Územný plán obce Dunajská Lužná“. Podkladom pre ich vykonanie je kompletizácia potrebných podkladov, ktoré obec v spolupráci s odborne spôsobilou osobou a dotknutými organizáciami zabezpečila (aktuálny mapový podklad, mapové podklady o bonite poľnohospodárskej pôdy, informácie o platných územných rozhodnutiach a stavebných povoleniach, ortofoto snímka riešeného územia) a iné podklady, ktorých potreba vznikne v priebehu prác.
- v 10/2024 zabezpečila obec ďalšie stretnutie poslancov, obce a odborne spôsobilej osoby za účelom informácie v akom štádiu vypracovanosti sú „Prieskumy a rozbor pre Územný plán obce Dunajská Lužná“.
- v 11/2024 zabezpečila ďalšie stretnutie zástupcov obce, poslancov a odbornej spôsobilej osoby za účelom prezentácie dokončených „Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce Dunajská Lužná“.
- v 12/2024 obec na svojej webovej stránke zverejnila vypracované „Prieskumy a rozbor pre Územný plán obce Dunajská Lužná“.
- v 01/2025 obec pripravuje pracovné stretnutie orgánov obce (poslancov, zástupcov jednotlivých komisií), obce a odborne spôsobilej osoby spolu s dopravným inžinierom za účelom prípravy na zadanie urbanistickej štúdie. Následne obec zorganizuje stretnutie s občanmi – verejné prerokovanie za účelom poskytnutia informácie vzťahujúca sa k predstave nového územného plánu.

Územný plán obce Dunajská Lužná - Prieskumy a rozbor nájdete zverejnené na webe obce: <https://www.dunajskaluzna.sk/obec-1/strategicke-dokumenty/zmeny-a-doplňky-uzemneho-planu/>

Iveta Hanicová a Ing. arch., Ing. Peter Šimko, PhD.
Referenti územného plánovania OcÚ

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DUNAJSKÁ LUŽNÁ

Prieskumy a rozbor

obstarávateľ: OBEC DUNAJSKÁ LUŽNÁ
Ernest NÉMETH, starosta obce
Jánošíkova 466/7, 900 42 DUNAJSKÁ LUŽNÁ

TEXTOVÁ ČASŤ

spracovateľ: SB PARTNERS, s.r.o.
Ing.arch.Karol BALÁŠ, konateľ
Gogolova 18, 851 01 BRATISLAVA
Tel: 0911 222 906, 0903 228 525, E-mail: sbpartnerssro@gmail.com

november
2024

POSLANECKÁ RUBRIKA BSK

Vážení obyvatelia obce Dunajská Lužná,

rok 2024 sa pomaly chýli ku koncu a môžeme len konštatovať, že súčasne už aj polovica nášho mandátu ako župných poslancov vo volebnom období 2022 – 2026. Pre Úrad Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) bol rok 2024 mimoriadne úspešný. Dovoľme si týmto poukázať na slávnostné odovzdania a otvorenia nepatrného množstva z úspešných projektov pod záštitou BSK, ktoré majú prínos a dostupnosť nielen pre Vás ako obyvateľov Dunajskej Lužnej, ale aj pre všetkých občanov kraja, občanov Slovenska a dokonca aj pre zahraničných turistov a hostí.

V roku 2024 sme boli svedkami:

- otvorenia Ekocentra Čunovo, v rámci ktorého sa po komplexnej rekonštrukcii bývalá ruina kaštieľa premenila na unikátne ekocentrum, s interiérom plným interaktívnych náučných expozícií a záhradou, ktorá prepája odborné a praktické aktivity v oblasti ochrany prírody a environmentálnej výchovy,
- obnovenia historickej záhrady Kaštieľa v Modre ako priestoru, kde sa môžu ľudia stretávať, oddychovať a užívať si krásu parku, ktorý je opäť pýchou nášho kraja,
- ukončenia dlhoročnej rekonštrukcie Synagógy v Senci, ktorá sa premenila na kultúrno-komunitné a vzdelávacie centrum pre širokú verejnosť,
- ukončenia komplexnej rekonštrukcie Bratislavského bábkového divadla, pričom obnova sa týkala tak pôvodnej historickej časti, ako aj vnútorných priestorov tejto národnej kultúrnej pamiatky, ktorá má v súčasnosti novú projekčnú, zvukovú, svetelnú a divadelnú techniku a technológie,
- otvorenia brán župného Divadla Aréna, ktoré taktiež prešlo rozsiahlou rekon-

štrukciou a modernizáciou technologického zázemia, čím sa stalo multifunkčným priestorom pre rôzne druhy podujatí.

Pre územie obce Dunajská Lužná bol Úrad BSK nápomocný a osožný pri zrealizovaní veľkých rozvojových projektov, ktorými boli v roku 2024 najmä stavba Materskej školy Nové Košariská a otvorenie dostavby bloku G Základnej školy. Tešíme sa, že v oblasti poskytovania sociálnych služieb získava podporu BSK aj Domovské vzdelávacie centrum v Dunajskej Lužnej pod vedením riaditeľa Daniela Mikloška.

Áno, uznávame, že nie všetky prísluby a naplánované investície sa nám podarilo v tomto roku aj zrealizovať. **Najväčšie podlžnosti má BSK vo vzťahu k rekonštrukcii komunikácie na Lipnickej ulici. Ide o naplánovanú investíciu BSK so zabezpečením finančného krytia, avšak proces verejného obstarávania nám prekázal plány nielen v tomto projekte. Bez platnej účinatej zmluvy s dodávateľom bolo nemožné zahájiť jej rekonštrukciu a preto ju bolo potrebné presunúť do Investičného plánu na rok 2025.** Na revitalizáciu ciest III/1054 a III/1055 je vyčlenených na rok 2025 spolu 1 424 628,36 € a my budeme prví, ktorí budú dôsledne dbať na to, aby sa Lipnická zrekonštruovala podľa plánov a predstáv Vás, jej užívateľov.

V roku 2024 sme okrem iného absolvovali 7 zasadnutí zastupiteľstva BSK, prekovali spolu s poslancami 165 bodov programu, schválili dotácie v celkovej výške 750 000 € z rozpočtu BSK, pričom v pôsobnosti nášho obvodu boli podporené obce nasledovne:

- v obci Dunajská Lužná projekt Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku – sanácia vlhkosti kostola ECAV Dunajská Lužná,

- Obecný futbalový klub Dunajská Lužná s projektom Mládežnícky futbalový turnaj,
- obec Hamuliakovo s projektom: Zelená autobusová zastávka Hamuliakovo – Stredný hon,
- v obci Malinovo projekt o.z. ManaBoost „Malinový pohár 2024“.

Nadalej sme v intenzívnom kontakte a stretávame sa aj so zástupcami samospráv a s Vami, občanmi. **V marci 2024 sme na pôde obce Dunajská Lužná zorganizovali pracovné stretnutie so starostami obcí a so zástupcami Úradu BSK.** Témami stretnutia boli cestné komunikácie, dotácie a projekty, publicita a zviditeľnenie aktivít našich obcí. Vďaka patrí všetkým zúčastneným, ale hlavne hostiteľovi – starostovi obce Ernestovi Némethovi. Počas roka sme boli v kontakte aj s jednotlivými občanmi, ktorí sa na nás obrátili ako svojich zástupcov v kraji a súčasne sme v každej obci boli prítomní aspoň raz na obecnom zastupiteľstve a podľa možnosti aj na obecnom dni.

Ďakujeme za možnosť zastupovať aj Vašu krásnu obec v regionálnych štruktúrach a popriať Vám k blížiacim sa sviatkom ich pokojné a láskyplné prežitie.

Tešíme sa na spoluprácu v roku 2025

S pozdravom
 Monika Beňová Makkiová
 a Juraj Jánošík

ZO ŽIVOTA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Začiatok školského roka priniesol množstvo zaujímavých a hodnotných aktivít, do ktorých sa zapojili naši žiaci.

V septembri sa v rámci týždňa mobility zúčastnili žiaci piateho ročníka prednášky o prvej pomoci pri páde z bicykla a kolobežky, zatiaľ čo deti z ŠKD sa zúčastnili na programe v parku. Všetci prišli do školy na svojich obľúbených dopravných prostriedkoch, čím podporili zdravý životný štýl a ochranu životného prostredia.

7. október sa stal významným dňom pre našich prvákov, ktorí slávnostne zložili svoj prvý školský sľub pred pánom starostom, pánom prednostom, vedením školy, pedagógmi a staršími spolužiakmi. Sľúbili, že sa budú usilovne učiť, poctivo plniť školské povinnosti a robiť radosť svojim rodičom. Pán starosta a pani riaditeľka im odovzdali pamätné listy a slávnostné šerpy.

V októbri sa naši štvrtáci zúčastnili kurzu lezenia na lezeckej stene K2, kde si vyskúšali nové športové zručnosti a prekonávali vlastné hranice. Taktiež sa vybrali na vlas-

tivednú vychádzku do Bratislavy, kde spoznávali mesto prostredníctvom povestí a príbehov, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou našich dejín.

Žiaci 9. C navštívili Národnú banku Slovenska, kde počas workshopu „Príjem a práca“ získali skúsenosti s rôznymi profesiami a naučili sa, ako efektívne hospodáriť s rodinným rozpočtom. Títo žiaci, spolu s 6. E, sa zároveň zapojili do jesenného upratovania pri motokrosovej dráhe v Dunajskej Lužnej, čím prispeli k skrášleniu našej obce.

Deti zo Školského klubu detí navštívili miestne družstvo, kde sa dozvedeli viac o práci na farme a starostlivosti o zvieratá. V októbri sa deti z ŠKD venovali aj jesennej výzdobe školy. S radosťou sa zapojili do tekvicových slávností, pri ktorých zdobili priestory školy tekvicami v podobe rozprávkových bytostí a zvieratiek, čím vytvorili pravú jesennú atmosféru. V ŠKD si tiež pripomenuli mesiac úcty k starším, počas ktorého sa deti prostredníctvom rôznych výchovno-vzdelávacích aktivít učili, ako si vážiť svojich starých rodičov. Pani vychovávateľky deťom priblížili význam starších generácií a pomohli im rozvíjať empatiu, trpezlivosť a rešpekt. Tento mesiac bol príležitosťou na posilnenie rodinných väzieb a prehĺbenie lásky a úcty voči našim starým rodičom.

V októbri si druháci pripomenuli Deň zdravej výživy a zapojili sa tiež do výtvarnej súťaže "Jabĺčko", kde prejavili svoju kreativitu a záujem o zdravý životný štýl. V školskom kole Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry, ktorá bola určená pre žiakov 9. ročníka, sa na prvých miestach umiestnili: Matej Šenkár, Lucia Halušková a Matúš Solár. Matej Šenkár sa stal úspešným riešiteľom a postúpil do okresného kola, kde bude ďalej reprezentovať našu školu.

Začiatkom novembra sa uskutočnila informatická súťaž iBor, do ktorej sa zapojilo 237 žiakov z tretieho až deviateho ročníka. Z nich sa až 69 stalo úspešnými riešiteľmi. V rôznych kategóriách sa naši žiaci umiestnili na prvých miestach: v kategórii „Drobec“ sa umiestnili Lukáš Malina (3. C) a Jozef Kollár (3. E), v kategórii „Bobrík“ sa na prvých miestach umiestnili Jaroslav Martišek, Andrea Martišková a Tobias Król (5. A), v kategórii „Benjamín“ to boli Teodor Król (7. A) a Matej Tobiáš Chalmovský (7. B), a v kategórii „Kadet“ sa na prvom mieste umiestnil Matej Bernáth (8. A).

V novembri tiež navštívili štvrtáci Hvezdáreň M. R. Štefánika, kde sa oboznámili s vesmírom. Žiaci 3. ročníka navštívili v novembri obecný úrad, kde mali možnosť zoznámiť sa s prácou samosprávy priamo od starostu obce. Žiaci mali okrem iného možnosť spoznať symboly a inšignie obce. Návšteva bola súčasťou vyučovania vlastivedy. Žiaci 2. A, 2. F, 3. D, 4. B, 4. C a 4. D navštívili bábkové divadlo, kde si pozreli predstavenie Hugov svet. Deti boli usadené pri okrúhlych stoloch spolu s hercami, čo im umožnilo aktívne sa zapojiť do deja. Táto netradičná for-

ma spracovania zanechala v deťoch silný zážitok.

Na športovom poli nás naši žiaci reprezentovali výborne – v novem-

bri získali **1. miesto v McDonald Cupe** a aj v **okresnom kole v basketbale 3x3**, čím potvrdili svoje športové nadanie a tímového ducha.

Tento školský rok sa nesie v znamení rôznorodých aktivít, ktoré obohacujú našich žiakov nielen po vzdelávacej, ale aj po osobnostnej a športovej stránke. Tešíme sa na ďalšie úspechy a veríme, že aj naďalej budeme rozvíjať schopnosti našich detí vo všetkých oblastiach.

*Kolektív Základnej školy
Dunajská Lužná*

POPOLUDNIE S OCKOM

V Cirkevnej materskej škôlke sa uskutočnila jedinečná akcia venovaná otcovi a ich deťom. Hlavným cieľom tohto podujatia bol čas strávený so svojím otcom pri tvorivej aktivite, ktorá navodila pravú vianočnú atmosféru. Oteckovia spolu s deťmi vyrábali drevený betlehem. Úloha to nebola jednoduchá – na výrobu použili drevené doštičky, ktoré museli najprv spoločne napíliť, obrúsiť a potom ich pripevniť klincami a kladivom. Celý proces si vyžadoval nielen šikovné ruky, ale aj veľkú dávku spolupráce a trpezlivosti.

Atmosféra bola plná radosti. Deti s nadšením sledovali, ako sa z obyčajných kúskov dreva v rukách ich otcov postupne skladá krásny betlehem. Mnohé deti samy pomáhali pri jednoduchších úkonoch, ako napríklad podávanie a zatĺkanie klincov, strihanie látky, lepenie.... alebo sa jednoducho tešili z toho, že môžu byť po boku svojho šikovného otca. Práca išla každému od ruky. Miestnosť bola naplnená smiechom, ochotou, debatami a sústredeným klopaním kladív.

Tento tvorivý deň nebol len o výrobe betlehema, ale najmä o spoločnom trávení času a upevňovaní vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Po dokončení nádherných, jedinečných a originálnych betlehemov sa všetci spoločne presunuli na malé občerstvenie, kde si pochutnali na korbáčikoch, klobáske či slaninke.

Akcia bola pre nás všetkých prítomných krásnym zážitkom, ktorý nám pripomenul, že každý otec je pre svoje dieťa symbolom ochrany a bezpečia. A že pravá podstata Vianoc spočíva v spoločnosti, láske a vzájomnej podpore. Vytvorené betlehemy si všetci zobrali domov, aby im pripomínali tento výnimočný deň, kedy ich otecko premenil obyčajné drevo na symbol Vianoc.

Ďakujeme za krásny čas a tešíme sa na ďalšie spoločné aktivity s vašimi/nášimi deťmi.

Kolektív CMŠ MŽO

OBEČNÁ KNIŽNICA – NOVÉ MOŽNOSTI PRE ČITATEĽOV!

Po dlhej dobe sa naša obecná knižnica dočkala znovuoctvorenia. Knižnica teraz sídli v nádhorne zrekonštruovaných priestoroch historickej budovy na **adrese Námestie sv. Martina 4**. Pre verejnosť sa prvé otvorenie uskutočnilo **21. októbra 2024**.

Od prvého dňa prevádzky zaznamenala knižnica veľký záujem verejnosti. Aktuálne máme takmer **250** zaregistrovaných čitateľov a z našich políc si už vypožičali viac ako **350 titulov**.

Ako sa zaregistrovať?

Registrácia je jednoduchá: stačí navštíviť knižnicu, vyplniť registračný formulár a zakúpiť si čitateľský preukaz. Ročný poplatok je **6 € pre dospelých** a **3 € pre deti**. S preukazom si môžete vypožičať až **5 kníh na 30 dní** s možnosťou predĺženia o ďalšie **dva týždne**.

Otváracie hodiny

Knižnica je pre verejnosť otvorená štyrikrát do týždňa:

- **Pondelok 14:00 – 18:00**
- **Utorok 09:00 – 14:00**
- **Streda 14:00 – 18:00**
- **Štvrtok 09:00 – 14:00**

Mimo otváracích hodín je však v knižnici tiež rušno. Knižnicu navštevujú škôlkari a školáci, ktorým ponúkame zaujímavý program. Organizujeme aj kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, ako sú napríklad diskusie s autormi, umelecké vystúpenia a koncerty, výstavy a workshopy.

Aktuálne informácie

Pre aktuálne novinky, pripravované podujatia a informácie o knižnom fonde sledujte: našu webstránku: www.kniznica.dl.biblib.sk, obecné stránky, facebook knižnice. Naša knižnica je miestom pre milovníkov literatúry, priestorom na stretnutia s priateľmi a centrom zaujímavých aktivít. Tešíme sa na každého návštevníka!

Podujatia v knižnici:

September – november 2024

18. 09. 2024 – Spevacké vystúpenie pre deti z MŠ Bublinkovo (pani Ivana Stacha spievala Modlitbičky od básnika Milana Rúfusa)

21. 10. 2024 – Otvorenie knižnice pre verejnosť a zahájenie výstavy mandál

11. 11. 2024 – Recepčia k výstave mandál s pani Valériou Horváthovou

15. 11. 2024 – Melódie, mandaly a miestne príbehy

16. 11. 2024 – Podujatie pre skautský zbor Čarokéz z Dunajskej Lužnej – prehliadka knižnice, zábavný kvíz, noc v knižnici

17. 11. 2024 – Workshop tvorby mandál s pani Valériou Horváthovou

25. 11. 2024 – Návšteva 4.C zo ZŠ Dunajská Lužná – prehliadka knižnice, tvorivé dielničky, čítanie ukážok zo zábavných kníh, čitateľský kvíz

29. 11. 2024 – Beseda s Danou Bischof Zavadovou o knihe *Šťastie iných*

Plánované podujatia do konca roka

- **14. 12. 2024 – Vyzdobme si knižnicu** – Podujatie pri príležitosti vianočných trhov v Dunajskej Lužnej
- **20. 12. 2024 – Predvianočné posedenie v knižnici** – Vystúpenie detí zo skupiny Balesin, beseda o knihe *Venované Eme*, vystúpenie detí zo zboru Madony Žitného ostrova

Srdečne Vás pozývame na podujatia a do našej knižnice, kde Vás vždy čaká príjemná atmosféra!

Mgr. Naďa Nagyová
Obecná knižnica Dunajská Lužná

POSOLSTVO VIANOC

Narodenie Božieho Syna, Ježiša Krista, je udalosťou, ktorá zmenila priebeh dejín a priniesla nový zmysel viere, nádeji a láske. Tento okamih, ktorý sa tradične oslavuje 25. decembra, je základom kresťanskej viery a každoročne sa pripomína po celom svete počas Vianoc.

Podľa biblického príbehu sa narodil v Betleheme, v malom meste na úpäť hory, kde jeho matka Mária, vyvolená Bohom, priviedla na svet dieťa. Keďže v meste nebolo miesto v hostinci, Ježiš a jeho rodičia sa uchýlili do maštalky, kde sa malý Ježiš narodil a bol uložený do jasličiek.

Tento symbol skromnosti a pokory je dodnes živý v srdciach veriacich.

Narodenie Božieho Syna bolo oznámené pastierom na poliach, ktorí ako prví prišli k novorodencovi. Nebeské zástupy im zaspievali: „**Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.**“ Tento moment je oslavou pokoja a nádeje, ktorú prináša príchod Božieho Syna na svet.

Ježišovo narodenie je zároveň pozvaním do hlbšej duchovnej skúsenosti. Nie je to len historický moment, ale aj výzva pre každého, aby otvoril svoje srdce láske, pokore a porozumeniu. Radosť z tohto zázraku sa šíri prostredníctvom Vianoc, ktoré spájajú ľudí a pripomínajú hodnoty, ktoré sú večné: lásku k blížnemu, úctu a ochotu pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú.

Narodenie Božieho Syna teda nie je len o oslave narodenia dieťaťa, ale o hlbokom duchovnom posolstve, ktoré dnes, rovnako ako pred viac ako 2000 rokmi, pozýva každého z nás na cestu viery, lásky a pokoja.

Prajeme Vám všetkým požehnané vianočné sviatky a úspešný nový rok 2025. Zároveň Vás pozývame na duchovný program do nášho kostola.

P. Mgr. Stanislav Peter Vavrek, OP
správca farnosti

PROGRAM BOHOSLUŽIEB POČAS VIANOČNÝCH SVIATKOV

21. decembra 2024 (sobota)

16.00 – 18.00 Predvianočné spovedanie

24. december 2024 (utorok) – Štedrý deň

07.30 Svätá omša

16.00 Vigilná svätá omša pre rodiny s deťmi

24.00 Polnočná svätá omša

Betlehenské svetlo je možné vziať si v predsieni farského kostola počas celého dňa.

25. december 2024 (streda) – NARODENIE PÁNA

07.30 Svätá omša

09.00 Svätá omša za účasti detí

10.30 Farská svätá omša

18.00 **Vianočný koncert Chrámového zboru Madony Žitného ostrova so sláčikovým kvartetom.**

26. december 2024 (štvrtok) – sv. Štefana, prvého mučeníka

07.30 Svätá omša

10.30 Svätá omša

31. december 2024 (utorok) – Sv. Silvestra I., pápeža

16.00 Svätá omša s Ďakovnou pobožnosťou na konci roka

23.15 Adorácia Najsvätejšej sviatosti Oltárnej + prípitok na fare

1. január 2025 (streda) – PANNY MÁRIE BOHORODIČKY

07.30 Svätá omša

10.30 Svätá omša

18.00 Svätá omša

6. január 2024 (pondelok) – ZJAVENIE PÁNA

07.30 Svätá omša

10.30 Farská svätá omša

15.00 **Vianočný koncert Márie Podhradskej s kapelou** – kostol Dunajská Lužná.

Vstupné dobrovoľné.

16.00 **Kľaňanie sa TROCH KRÁĽOV** v živom betleheme

(môžete priniesť aj vy svoj dar pre Centrum pomoci v Dunajskej Lužnej)

18.00 Svätá omša

KONTAKT:

Rímskokatolícka cirkev Farnosť Dunajská Lužná,

Jánošíkovská 34, 900 42 DUNAJSKÁ LUŽNÁ

Telefón: **02 459 80 131** | Email: **farnostdl@dominikani.sk**

<https://dunajskaluzna.fara.sk>

PRICHÁDZA, JE BLÍZKO!

Vieme, že hosťa, ktorý sa nám dopredu ohlási, môžeme prijať lepšie ako takého hosťa s ktorým nepočítame. Keď prídu hostia nehlásení a nečakaní, veru niekedy je nám to aj nevhod. Lebo akokoľvek by nám tá návšteva bola milá, ak nemáme poriadok, ak nemáme nič, čím by sme hosťa pohostili, ak máme rozrobenú dôležitú prácu, tak sme v rozpakoch a možno si aj pomyslíme, že tí hostia nemuseli prísť akurát teraz.

Celé adventné obdobie nás pripravuje na prijatie vianočného Hosta. A posledná adventná nedeľa akoby sa nás pýtala, či sme skutočne pripravení na Vianoce. Teraz však nemyslí na tú vonkajšiu stranu Vianoc. Nie je takou chybou zanedbať, resp. nestihnúť niečo z tých vonkajších príprav, oveľa horšie je zanedbanie vnútornej – duchovnej prípravy.

Sme teda prichystaní prijať Pána? Ak áno, otvoríme Mu brány srdca, pretože k nám prichádza Kráľ slávy, aby nám žehnal, aby nám pomáhal.

Pán Ježiš stojí pri dverách nášho srdca a klope. Je na našom rozhodnutí, či Mu otvoríme. Nech neostane naše srdce zatvorené pred Ježišom. On je **blízko!** To je skutočnosť, ktorá nie je závislá od nášho želania. On je blízko, či o tom vieme alebo nevieme, či si to želáme alebo neželáme, či sa z toho tešíme alebo proti tomu protestujeme. On sa nepýta, či nám môže byť blízko. On jednoducho **JE** blízko a my nemáme možnosť na tom niečo zmeniť. Ale pre nás je dôležité, aby sme vedeli, že nám je blízko. Aby sme to nielen vzali na vedomie, ale túto veľkú pravdu prijali do svojho srdca, nosili ju v sebe a z nej žili.

Otvoríme a prijmime Ježiša Krista, nášho Spasiteľa. Srdce otvorené pre Neho znamená prítomnosť pokory. Len pokorné srdce je otvorenou bránou. On prichádza, aby býval s človekom na zemi. Nie sme hodní prijať takého hosťa, ale On predsa prichádza k nám. Kde On vojde, tam sa **aj maštaľka stane svätyňou**. Bez Neho však **aj palác ostane len maštaľou**.

Prichádza s mnohými darmi. Prináša pokoj, lásku, radosť, spásu, požehnanie, milosť nad milosť. Preto otvoríme brány dokorán, aby mohol vojsť aj k nám.

Tento Kráľ neprichádza aby bral, ale aby dával, nie aby jemu slúžili, ale aby On slúžil, nám žehnal, nám pomáhal. Chce v našom srdci vybudovať z biednej maštaľky chrám Boha živého. Z nás hriešnikov chce mať Božie deti. Do nášho sveta nepokoja a všetkých nerestí našej doby chce priniesť pokoj a lásku svojho kráľovstva. Nešťastných chce urobiť šťastnými, deti smrti dedičmi večného života.

Bez Neho by sme boli v zúfalom položení. Buďme teda pripravení prijať Ho.

Pán neprichádza ako neohlásený hosť. A advent je vhodná doba prípravy, aby sme Vianoce mohli prežívať s Kristom v srdci. Vlastne celý náš pozemský život je takou adventnou dobou, dobou prípravy na Jeho druhý príchod.

Dôsledne, čo najlepšie sa pripraviť na dôležité udalosti je veľmi potrebné. Dal by Pán Boh, aby aj tu v Dunajskej Lužnej sme boli náležite pripravení na prijatie Kráľa slávy. A On vojde k nám a bude prebývať s nami!

Prajeme Vám Vianoce i celý nastávajúci rok Pánov 2025 naplnený darmi Božieho pokoja, lásky, radosti, milosti a spásy.

Doc. PhDr. Mgr. Miloš Klátik, PhD.,
emeritný generálny biskup ECAV na Slovensku
Mgr. Oľga Klátiková, evanjelická a. v. farárka

SLUŽBY BOŽIE

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku
Dunajská Lužná,
chrám Boží, Nové Košariská

- **Štedrý večer** (*Nocturna natalis*):
24. 12. 2024, 16. 00 hod.,
s vianočným programom detí
- **Prvý sviatok vianočný**,
Narodenie Krista Pána
(*Nativitas Christi*):
25. 12. 2024, 10. 00 hod.,
s vystúpením zborového
spevokolu *Cantate Deo*
- **Druhý sviatok vianočný**,
Pamiatka mučeníka Štefana,
26. 12. 2024, 10.00 hod.,
so svedou a prisluhovaním
sviatosti Večere Pánovej
- **Záver občianskeho roku**,
Silvester: **31. 12. 2024**,
16. 00 hod.
- **Nový rok, Obrezanie Krista Pána**
(*Circumcisio Domini*):
1. 1. 2025, 10.00 hod.
- **Zjavenie Krista Pána mudrcom**,
6. 1. 2025, 10.00 hod.

*Srdečne Vás
pozývame!*

OKIENKO DO MINULOSTI OBCE

UŽ V ROKU 1945 SA ROKOVALO O SPOJENÍ NAŠICH TROCH OBCÍ

Na úvod

Končí rok, v ktorom sme si pripomenuli 50. výročie spojenia obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská do spoločnej obce Dunajská Lužná. V tomto príspevku chcem uviesť, že myšlienka spojiť naše tri obce v roku 1974 nebola nová. O zlúčení sa uvažovalo a rokovalo už v roku 1945. V príspevku uvádzam aj rokovania súvisiace so spojením obcí a pomenovaním spojenej obce roku 1974. V našej knihe **50 rokov Dunajskej Lužnej** nebol priestor podrobnejšie sa zaoberať s udalosťami súvisiacimi so spojením obcí.

Udalosti v roku 1945

V kronike obce Jánošíková, ktorú písal notár Dr. Plank, na strane 80 sa píše: „Po osídlení šiestich nemeckých obcí v západnej časti Žitného ostrova slovenskými kolonistami, Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy rozhodlo dňa 22. júla 1945 usporiadať v Mischdorfe (Nových Košariskách) národnú slávnosť pre presídlených občanov všetkých šiestich bývalých nemeckých obcí.“

Na národnej slávnosti šesť nemeckých obcí Žitného ostrova, a to Mischdorf (Nové Košariská), Tartschendorf (Nová Lipnica), Schildern (Jánošíková), Ober Waltersdorf a Unter Waltersdorf (súčasná Rovinka) a Bruck (Most pri Bratislave) slávnostne odovzdali do rúk slovenských kolonistov z partizánskych a vypálených obcí. Zároveň už na tejto národnej slávnosti obec Mischdorf bola pomenovaná Nové Košariská.

Ďalej na strane 84 v kronike notár Dr. Plank píše „...uvažovalo sa, ako urobiť komplikovanú konfiškáciu pôdy. Tri susedné obce Nové Košariská, Schildern-Dénesd a Tartschendorf-Torcs rokovali medzi sebou, ako vytvoriť rovnaké podmienky pre presídlencov všetkých troch obcí. Viacerí nemeckí obyvatelia z Tartschendorfu-Torcsu mali svoje pozemky v Mischdorfe-Misérdé a aj v Schilderne-Dénesde. Roľnícke komisie zo všetkých troch obcí sa 28. septembra 1945 zišli a na tejto schôdzi bol podaný aj návrh, aby sa naše tri obce zlúčili do spoločnej obce, čo by malo výhody pri prideľovaní pozemkov. Zástupcovia Schildernu-Dénesdu a Tartschendorfu-Torcsu boli jednomyselné na zlúčenie. Zástupcovia Nových Košarísk po odmietnutí návrhu farárom Štefanom Bojnákom, odmietli zlúčiť sa do spoločnej obce.“

Obce sa v roku 1945 nespojili a naďalej boli samostatné.

Šesť nemeckých obcí do rúk slovenských roľníkov

Jednotný Sväz slovenských roľníkov svolal na nedeľu 22. t. m. na dôležitú poradu všetkých poľnohospodárskych činiteľov z nášho vidieku, najmä západného Slovenska, do Bratislavy, do budovy Roľníckej komory, Križkova ul. č. 7, na 16. hod. popoludní.

Na tejto porade zúčastnia sa aj minister poľnohospodárstva úst. vlády Ľurík a povereník Dr. Kvetko, ktorí sa chcú priamo porozprávať s roľníkmi o najaktuálnejších otázkach nášho poľnohospodárstva na Slovensku.

V nedeľu predpoludním bude slávnostne odovzdanie šesť nemeckých obcí slovenským

roľníkom za účasti ministra Ľuríka, povereníka Dr. Kvetku a predsedu jednotného Sväzu slovenských roľníkov Júlia Gašperika. Akt symbolického odovzdania vykoná povereník pre Pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu Dr. M. Kvetko.

Slávnosť bude o 10. hod. predpoludním v obci Mischdorf pri Bratislave za účasti asi 1000 rodín, ktorých sa týka akcia vnútornej kolonizácie.

Účasť na tejto slávnosti prisľúbil aj podpredseda ústrednej vlády minister Ján Ursiny.

Obr. 1 Správa zverejnená v Denníku Čas o slávnosti odovzdania šiestich nemeckých obcí slovenským roľníkom v Mischdorfe (zdroj: Denník Čas: Šesť nemeckých obcí do rúk slovenských roľníkov. Čas, r. 1945, č. 073, s. 1.)

1955, domy v Nových Košariskách, Pamiatkový úrad SR, foto Pisoň

1955, domy v Novej Lipnici, Pamiatkový úrad SR, foto Pisoň

Ani proces zlúčenia obcí v roku 1974 nebol jednoduchý

V štátnom archíve v Modre som preštudovala všetky zápisnice a uznesenia zo schôdzí, na ktorých sa v roku 1973 rokovalo o spojení našich troch obcí.

V 70. rokoch minulého storočia na Slovensku začal proces spájania menších obcí do tzv. **strediskových obcí**. SNR 28. decembra 1970 schválila Zákon č. 130/1970 o územnom členení SSR, ktorý v §8 uvádzal, že z dôležitých spoločenských záujmov, najmä na vytvorenie predpokladov pre ďalší hospodársky a kultúrny rozvoj obcí, možno vytvoriť, zrušiť alebo zlúčiť obce. Na základe uznesenia vlády č. 1/1972 sa vykonala kategorizácia obcí, podľa ktorej sa preferovali investície na občiansku vybavenosť a bytová výstavba do strediskových obcí. **Okresný národný výbor (ONV) Bratislava-vidiek navrhol vytvoriť strediskovú obec spojením obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská.**

Predsedia Miestneho národného výboru (MNV) Jánošíkovej, Novej Lipnice a Nových Košarísk boli 20. júla 1973 na ONV Bratislava-vidiek oboznámení s návrhom na zlúčenie obcí a zároveň od vyšších štátnych orgánov, v prípade zlúčenia, zaznel prísľub prísunu dostatku finančných prostriedkov na občiansku vybavenosť a dokončenie začatých stavieb. Po prerokovaní pokynu z ONV všetky tri miestne národné výbory vypracovali vlastné Zásady spojenia obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská. Občania boli so zámerom spojenia obcí oboznámení prostredníctvom miestneho rozhlasu.

23. júla 1973 sa zišli predsedovia, podpredsedovia a tajomníci MNV všetkých troch obcí **na prerokovanie postupu a zásady pri spojení obcí**. Každá pôvodná obec mala mať zastúpenie vo vedúcich funkciách spojenej obce. Administratívnym sídlom MNV spojenej obce mala byť budova MNV v Jánošíkovej, pretože bola priestorovo najväčšia a mala aj obradnú sieň.

V auguste 1973 sa konali vo všetkých troch obciach plenárne zasadnutia MNV, kde poslanci mali **schvaľovať vypracované Zásady spojenia obcí**. Za SNR sa plenárnych zasadnutí zúčastnila poslankyňa SNR Alžbeta Emberová, za ONV Bratislava-vidiek František Kučera, vedúci odboru pre vnútorné veci. Zásady spojenia obcí boli vo všetkých troch obciach na plenárnych zasadnutiach MNV jednohlasne schválené.

Návrhy na pomenovanie spojenej obce

Všetky tri miestne národné výbory prostredníctvom miestneho rozhlasu oboznámili občanov so zámerom zlúčenia obcí a vyzvali občanov, aby podávali návrhy na pomenovanie spojenej obce do uzatvorených skriniek umiestnených v každej obci. S návrhom, aby spojená obec mala názov Nové Košariská prišli už zástupcovia ONV Bratislava-vidiek odôvodňujúc, že železničná stanica je v Nových Košariskách a tento názov je zavedený v celoeurópskom železničnom systéme a názov stanice sa meniť nebude. Zástupcovia Novej Lipnice s týmto návrhom súhlasili. Nesúhlas vyjadrili predstavitelia Jánošíkovej a odmietli sa spojiť, ak by obec mala názov

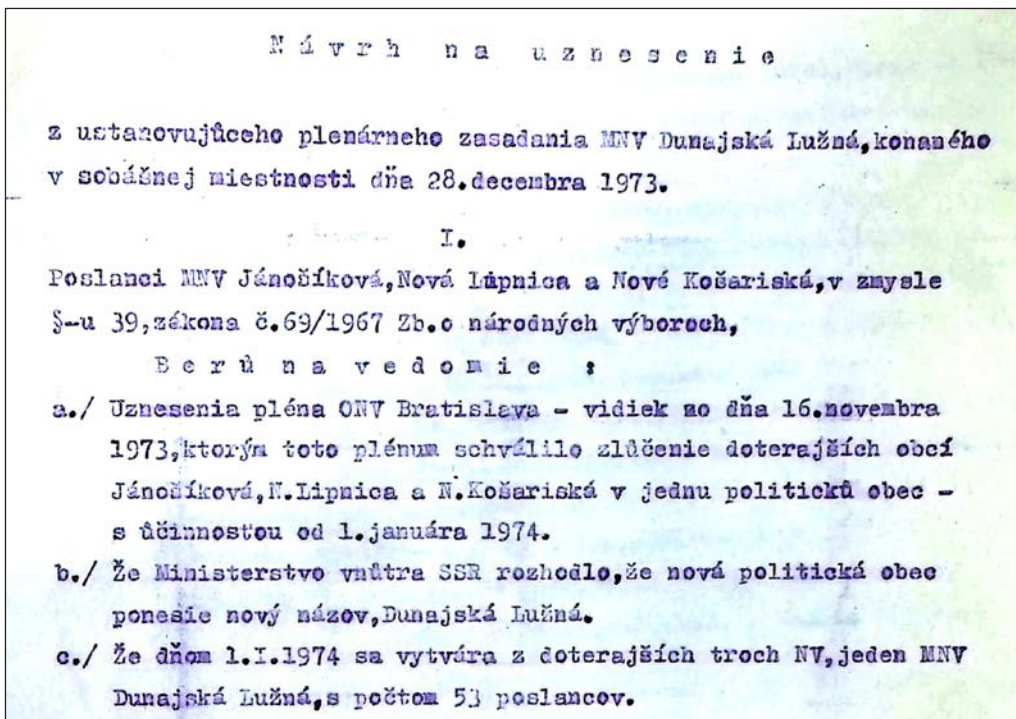
Nové Košariská. Navrhli, aby sa obec volala **Nová Jánošíková**, odôvodňujúc, že Juraj Jánošík je národný hrdina Slovákov. S týmto návrhom nesúhlasili zástupcovia Nových Košarísk. Na plenárnych zasadnutiach i prostredníctvom skriniek občania navrhovali i tieto názvy: **Bresty, Lipeň, Zlatý Klas, Zlatý Kľúč, Košariskovnica**. Nakoniec sa zhodli na návrhu **Úsvit pri Dunaji**, keďže takýto názov malo aj spojené JRD. Návrh bol

odoslaný Názvoslovnej komisii Ministerstva vnútra SSR, ale komisia ho zamietla, že názov Úsvit na Slovensku už jestvuje. Nakoniec Názvoslovná komisia Ministerstva vnútra vzala do úvahy prírodné prostredie a danosti okolia, a to blízkosť rieky Dunaj a lužných lesov a pre spojenú obec vybrala a schválila názov **Dunajská Lužná**.

Spojená obec Dunajská Lužná
Ustanovujúce plenárne zasadnutie spojenej obce Dunajská Lužná sa konalo 28. decembra 1973 v obradnej sieni MNV v Jánošíkovej za účasti poslancov a občanov Jánošíkovej, Novej Lipnice a Nových Košarísk. V návrhu na uznesenie v bode b./ je uvedené, že Ministerstvo vnútra SSR rozhodlo, že nová politická obec ponesie názov Dunajská Lužná. Na ustanovujúcom zasadnutí 28. decembra 1973 poslanci zobrali na vedomie rozhodnutie Ministerstva vnútra SSR o pomenovaní obce. V zmysle schváleného uznesenia ustanovujúceho plenárneho zasadania MNV Dunajská Lužná bola naša obec od 1. januára 1974 pomenovaná **Dunajská Lužná** a z troch národných výborov sa vytvoril jeden miestny národný výbor s počtom 53 poslancov.

1991, administratívne sídlo MNV Dunajská Lužná,
foto L. Mlynka

Návrh na uznesenie z ustanovujúceho zasadnutia MNV
Dunajská Lužná 28. decembra 1973 (I. časť),
Štátny archív Modra

Na ustanovujúcom zasadnutí za predsedu MNV bol zvolený JUDr. Jozef Straka z Jánošíkovej, za podpredsedu MNV Ondrej Jančok z Novej Lipnice a za tajomníka MNV Štefan Marko z Nových Košarísk. Zároveň bolo schválené uznesenie, že až do uskutočnenia všeobecných komunálnych volieb v spojenej obci Dunajská Lužná bude rozhodovať zastupiteľstvo zložené zo všetkých poslancov zvolených v pôvodných troch obciach. Po zlúčení obcí sa poradie častí obce určilo podľa abecedného poriadku: 1: miestna časť Jánošíková, 2: miestna časť Nová Lipnica, 3: miestna časť Nové Košariská.

Jozef Straka, predseda MNV

Ondrej Jančok, podpredseda MNV

Štefan Marko, tajomník MNV

Použité zdroje:

Obecná kronika, Obec Jánošíková, okres Šamorín, (kronikár Alexander Plank), Zápisnice a uznesenia z verejných zasadnutí MNV v Jánošíkovej 22.8.1973, MNV v Nových Košariskách 24. 8. 1973, MNV v Novej Lipnici 28. 8. 1973, Zápisnica a uznesenie z ustanovujúceho MNV Dunajská Lužná 28. 12. 1973, Štátny archív Modra

Fotografie: Archív pamiatkového úradu v Bratislave, archív obce, archív Senior klubu, archív rodín Mlynkovej, Strakovej a Jančokovej.

Pripravila Mária Ducková-Adamcová

Z HISTÓRIE – K POČIATKOM ŠKOLSTVA V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

Existencia školy a prítomnosť učiteľa v dnešnej Dunajskej Lužnej sa donedávna dávala do polovice 18. storočia. Na základe najnovších archívnych výskumov možno konštatovať, že prvá škola v obci Mišérd (Nové Košariská) už mohla fungovať oveľa skôr, a to v súvislosti so vznikom evanjelického cirkevného zboru. Evanjelický kazateľ tu pôsobil už pred rokom 1602. Najstaršiu zmienku o učiteľovi (*magister scholae*) obsahuje kanonická vizitácia z roku 1634, ktorý mal v tej dobe 10 žiakov. Menovite sa síce neuvádza, ale vieme, že prišiel z Rakúska spolu s evanjelickým kazateľom. V tej istej vizitácii sa spomína **Paulus Pistoris**, katolícky učiteľ a zároveň kantor-organista (*Judimagister*) z Biskupíc, ktorý pôsobil aj v Dénešde (Jánošíková) medzi katolíkmi. V Mišérde bol prvým známym evanjelickým učiteľom **Hans Georg Grossmann**, o ktorom je zmienka v roku 1656. Asi v roku 1662 musel evanjelický kazateľ aj s učiteľom opustiť svoje pôsobisko a kostol sv. Martina s farou a školou prevzali katolíci. V roku 1673 učiteľovi prispievali na živobytie aj obyvatelia z Dénešdu a z Torču. V Mišérde v roku 1693 pôsobil pri katolíckej fare učiteľ-organista **Joannes Georg Hibner**, ktorý mal 21 žiakov a v Dénešde **Matthias Joannes Valentich**, pôvodom Chorvát z Parndorfu. Ten mal najprv iba 1 žiaka, neskôr mu pribudli ďalší štyria. Dénešd bola v tom čase filiálkou farnosti Szemet (Kalinkovo). V roku 1738 sa spomína učiteľ **Joannes Korponay**, ktorý v Dénešde pôsobil zrejme do septembra 1742. Vtedy farnosť Szemet zanikla a Dénešd sa stal filiálkou farnosti Mišérd.

Počas povstania Františka II. Rákociho evanjelici opäť na krátku dobu získali kostol a faru v Mišérde, a tak v rokoch 1706-1710 v obci pôsobili evanjelickí učitelia: **Jeremias Schwarzwaller**, **Mathias Schallbert** a **Mathias Hannkuis**. Posledný z nich bol od mája 1708 zároveň aj kazateľom zboru.

Až v rokoch 1755- 1760 sa v záznamoch objavuje meno **Philippus Joannes Michaeli**, ktorý okrem Mišérdu pôsobil aj dedine Pruck (Most pri Bratislave). Počas jeho pôsobenia sa v dokumentoch spomína budova školy s bytom učiteľa spojená s farou vedľa kostola, ktorá sa postavila v roku 1757. Ďalším známym učiteľom bol **Joannes Stroschneider**, o ktorom je zmienka z Batthiányiho vizitácie v roku 1781. Ten pôsobil ako učiteľ-kantor vo farnosti až do roku 1808. V tej dobe už bola v Uhorsku platná povinná školská dochádzka, ktorú zaviedla kráľovná Mária Terézia v roku 1777 študijnou osnovou s názvom *Ratio educationis*. Vďaka ďalším reformám jej syna – panovníka Jozefa II. získali možnosť zriadiť si vlastnú školu aj evanjelici a tak od roku 1793 v obci fungovala aj evanjelická škola. Jej prvý učiteľom sa stal **Andreas Zilchert**, ktorý pôsobil v obci do roku 1808.

Mgr. Ladislav Jurányi (Archív SAV)

Obrázok: Johann Peter Hasenclever – Die Dorfschule –
 Van Ham Kunstauktionen via arcadja.com, Gemeinfrei,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20135132>

MEDAILÓN O NAJSTARŠOM UMELECKOM KOVÁČOVI V DUNAJSKEJ LUŽNEJ, PÁNOVI VILIAMovi ŠARKÖZYovi

V rubrike ocenených občanov chceme priblížiť život a prácu najstaršieho umeleckého kováča v Dunajskej Lužnej pána Viliama Šarközyho st. V r. 2024 má dve významné životné jubileá: 4. apríla 2024 oslávil 85. narodeniny a 23. decembra 2024 osláví 65. výročie svojej svadby. Za udržiavanie kováčskej tradície, ktorá má v obci 300-ročnú tradíciu, reprezentovanie a šírenie dobrého mena obce Dunajská Lužná na Slovensku i v zahraničí, udelil starosta obce Ernest Németh dňa 5. októbra 2024 na 19. európskom rómskom kováčskom sympóziu Viliamovi Šarközymu Cenu starostu obce Dunajská Lužná. Už v r. 1999 bolo Viliamovi Šarközymu pri príležitosti 3. ročníka Dunajskolužnianskych trhov dňa 17. septembra 1999 udelené ocenenie Odmena obce a počas osláv Dňa obce 8. septembra 2012 mu bola udelená Cena starostu obce Dunajská Lužná.

Obr. 1 Viliam Šarközy pri preberaní Ceny starostu obce Dunajská Lužná od starostu Ernesta Németha v r. 2024. Prvý zľava: Alexander Daško, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, a prvý sprava Róbert Rigó, umelecký kováč a organizátor podujatia.

Obr. 2 Viliam Šarközy preberá na Dni obce v r. 2012 Cenu starostu obce Dunajská Lužná od starostu Štefana Jurčíka.

Pán Šarközy, pochádzate z kováčskej rodiny. Narodili ste sa v obci Mischdorf (súčasná Nové Košariská, miestna časť Dunajskej Lužnej).

Narodil som sa do kováčskej rodiny Karola a Ireny Sárköziovcov, ako jedno z desiatich detí. Kováčmi boli starí rodičia a ich rodičia a kováčmi sa stali aj moji bratia. Mischdorf bola nemeckou obcou, ale babka bola Maďarka, a tak sme v rodine vedeli nemec-ky, maďarsky a cigánsky. Významné zastúpenie v Mischdorfe mala rómska komunita. V 30. rokoch 20. stor. tu žilo viac ako 20 početných rodín kováčov a niekoľko rodín hudobníkov. Slovensky som

sa naučil až v r. 1945, keď som začal chodiť do školy, kde sa vyučovalo iba slovensky. Priezvisko sa mi počas života menilo, rodičia boli Sárköziovc, ja som mal neskôr priezvisko Šarközy a také priezvisko majú moje deti. Pri vydávaní dokladov ma neskôr zapísali s priezviskom Sarközi. Avšak mne je bližšie používať priezvisko Šarközy ako majú moje deti.

Obr. 3 60. roky 20. stor. Kováčska dielňa Karola Sárköziho, otca Viliama Šarközyho.

V roku 1950 mala obec Nové Košariská viac ako 700 obyvateľov a takmer polovica mohli byť Cigáni/Rómovia. V tom čase bolo v obci asi 30 kováčov, ktorí pracovali v rôznych dielňach. Kováči mali do r. 1945 na remeslo živnostenské listy. Po februári 1948 sa spojili kováči z Podunajských Biskupíc, Nových Košarísk a zo Zohora a založili výrobné družstvo s názvom Kovodružstvo. Sídlo firmy bolo v Bratislave. Kováči pracovali vo svojich dielňach. Vedenie zabezpečovalo objednávky, materiál, uhlie, ktoré sa začiatkom mesiaca rozvážali do jednotlivých dielní (v tom čase ich bolo v obci 10). Z počutia od môjho otca viem, že ak niekto ochorel, jeho prácu dostal ten, kto si trúfol robiť navyše. Hotové výrobky (kramle, háky, klnce), vyrobené pre stavebné a strojárenské firmy, koncom mesiaca pozbierali po dielňach a expedovali odberateľom. Už v 60. rokoch 20. stor. si našlo Kovodružstvo dobrých obchodných zástupcov v Taliansku a záujem najmä o menšie svietniky bol aj v oboch nemeckých štátoch. Kovodružstvo dodnes funguje.

Keď ste si ako mladý chlapec vybrali svoje budúce povolanie čo vás najviac lákalo?

Už ako dieťa som pomáhal otcovi v kováčskej dielni a od mlada som sa kováčskemu remeslu priučal od svojho otca, súkromníka. Ako mladý chlapec som však mal aj rôzne iné plány. Najprv som chcel byť stolárom. Neskôr som chcel byť maliarom a sochárom a bol som na pohovoroch na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave, ktorá mala sídlo na Palisádoch (pozn. dnešná Škola umeleckého priemyslu Josefa Vydru v Bratislave). Aj keď som vedel pekne kresliť, neprijali ma pre veľký záujem. Ako 14 – 15 ročný som sa prihlásil za klampiara, ale aj tam bolo veľa žiakov. Skúšal som študovať na poľnohospodárskej škole v Kočovciach. Nakoniec som zostal verný kováčskemu remeslu a v rokoch 1957 – 1959 som sa vyučil v otcovej kováčskej dielni. Kováčstvo ma sprevádza celým mojim životom. Okrem kováčstva bolo mojou veľkou záľubou v mladosti bicyklovanie a dodnes som vášnivý rybár.

Vypracovali ste sa na umeleckého kováča a viac ako 20 rokov ste sa venovali reštaurovaniu kultúrnych a historických pamiatok. Kde ste získali potrebné zručnosti na túto prácu?

Môj otec vo svojej dielni vyrábala väčšinou výrobky pre roľníkov, boli to napríklad kramličky, klnce, poľnohospodárske náradie, jednoduché ozdobné veci, malé postavičky, zvieratká. Postupne sa v obci vyprofilovala kováčska tradícia miestnych rómskych rodín (napríklad Rigóovci, Šarközyovci, Reindlovci, Danielovci), ktorá prerástla do umeleckého kováčstva a zámočníctva. Aj ja som sa

Obr. 4 Viliam Šarközy v r. 1958 na cyklistických pretekoch.

Obr. 5 Na rybačke v r. 2018.

dal na cestu umeleckého kováčstvu. Moje kováčske výrobky sa dlhé roky predávali v ÚĽUV-e, predajniach ústredia ľudoumeleckej výroby.

V r. 1968 som spolu s ďalšími kováčmi z obce absolvoval dvojročný kurz kováč – reštaurátor. Podľa originálov sme vyrábali identické repliky barokových a rokokových kovaní na palácoch v Bratislave, ale aj v ďalších mestách. Najprv som pracoval pre firmu Artifex, neskôr pre Pamiatkostas Žilina. Podieľal som sa na rekonštrukciách historických pamiatok v Bratislave, napríklad na reštaurovaní vstupnej brány do Grasalkovičovho paláca, dnešného sídla prezidenta republiky, na oplotení okolo morového stĺpa na Rybnom námestí, na ohrade Kačacej fontány v Bratislave, vyhotovil som mreže na Mirbachovom paláci a lampy na Redute.

Po vytvorení samostatnej Slovenskej republiky v r. 1993 stratili miestni kováči

Obr. 6 60. roky 20. stor. Viliam Šarközy vo svojej dielni.

trh v Čechách, bolo potrebné hľadať nových odberateľov a rozmýšľať, ako ďalej pokračovať. Mali sme však dobré kontakty na Taliansko, kde sme vyvážali svoje výrobky a tieto kontakty trvajú až dodnes.

Pomáhal som nezištne aj v obci. V roku 1983 som sestrám dominikánkam vyhotovil stĺpiky a oplotenie okolo Charitného domu. Pomáhal som rôznymi kováčskymi prácami pre miestnu faru a pomohol som pri obnove kaplnky Jána Nepomuckého. Pre obnovený Dom smútku v miestnej časti Nové Košariská som vykoval a daroval obci kríž aj stojany na smútočné vence.

Spomínam si na významné udalosti v našej obci po r. 1990. V r. 1995 miestni kováči vyrobili spoločne pre obec z kovu tepaný erb obce, ktorý odovzdali starostovi obce ako dar Kováčskeho cechu. V deň slávnostného uvedenia symbolov obce do života dňa 11. novembra 1995 navštívil našu obec predseda NR SR Ivan Gašparovič a ďalší významní hostia, ktorí prejavili záujem o tvorbu miestnych umeleckých kováčov.

Vaše diela sú vystavené v Múzeu rómskej kultúry v Brne a v Podunajskom remeselnom múzeu v Miloslavove.

V Múzeu rómskej kultúry v Brne je vystavených viac ako 40 umeleckých predmetov z dielni v Dunajskej Lužnej. Sú tam rôzne mreže, dekoratívne predmety, svietniky, kozubové súpravy a kovaný nábytok. Okrem mojich výrobkov sú tam výrobky môjho syna Ivana Šarközyho a ďalších umeleckých kováčov: Alexandra Reindla, Aloiza Šarközyho a Róberta Rigóa. Veľmi si vážim spoluprácu s Podunajským remeselným múzeom v Miloslavove, kde mám stálu expozíciu svojich výrobkov a výrobkov svojich synov. Mám tam aj funkčnú vyhňu, kde som od založenia múzea 12 rokov predvádzal umenie kováčskeho remesla s vlastným výkladom pre exkurzie žiakov. Múzeu som daroval niekoľko vzácných exponátov. Na prízemí v kováčskej expozícii je na stene prasknuté srdce veľkého zvona s letopočtom 1904, ktorý bol súčasťou najväčšieho zvona v bratislavskom kostole Blumentál. Po jeho poškodení som ho získal a daroval do múzea. Múzeu som daroval aj liatinový odliatok anjela, ktorý je umiestnený pri vchode o budovy.

Od r. 2004 organizuje OZ CHARTIKANO v obci Európske rómske kováčske sympóziá. Ako jediný kováč ste sa spolu s organizátorom podujatia Róbertom Rigóom zúčastnili na všetkých doterajších 19 ročníkoch. V čom vidíte poslanie sympózií?

Sympóziá sú dôležitým miestom na osobné stretnutia kováčov, výmenu praktických skúseností a informácií o nových technológiách. Na doterajších 19 ročníkoch sympóziá sa zúčastnili kováči z Česka, Maďarska, Poľska, Ukrajiny, Chorvátska, Rumunska, Nemecka, Rakúska, Ruska, Slovenska a domáci kováči z Dunajskej Lužnej. Pozorujem, že sa vytráca poctivé, tradičné kováčske remeslo. Iba malý počet mladých kováčov vyrastá od malička pri tomto remesle v dielnach svojich otcov. Niektoré kováčske výrobky (napríklad ploty, brány, zábradlia) sa dnes robia z polotovarov. Posledné roky vidím rozdiel medzi stavom kováčstva na Slovensku a v Čechách. V Čechách majú viac učňov, čo dáva garanciu zacho-

Obr. 7 70. roky 20. stor. Zľava: Viliam Šarközy a Jozef Šarközy pri reštaurovaní historických pamiatok.

Obr. 11 Na 13. sympóziu v r. 2016 vyrobil Viliam Šarközy sochu starej cigánky.

Obr. 12 Na 18. sympóziu v r. 2023 vyrobil Viliam Šarközy krásny svietnik.

Obr. 8 Predseda NR SR Ivan Gašparovič pri návšteve obce v r. 1995 si so záujmom pozrel prácu umeleckého kováča V. Šarközyho.

Obr. 9 Rok 2018. V dielni

Obr. 10 Viliam Šarközy v Podunajskom remeselnom múzeu v Miloslavove predvádza umenie kováčskeho remesla.

vania kováčskeho remesla. Na Slovensku učňovského dorastu ubúda a nepodporuje sa tak, ako v Čechách. Sám som mal pred niekoľkými rokmi záujem o výchovu učňov, bol som aj na úrade práce, ale nepochodil som. Verím však, že kováčske remeslo sa zachová aj na Slovensku. A k jeho zviditeľneniu kováčske sympózia významne prispievajú.

Pán Šarközy, veľmi pekne Vám ďakujeme za rozhovor a želáme Vám do ďalších rokov veľa zdravia a sily pri výrobe Vašich umeleckých výrobkov.

Zhovárali sa: Mária Kozová a Alexandra Rigóová

Fotografie:

Mária Kotusová (foto 1); archív obce Dunajská Lužná (foto 2, 8); archív rodiny Róberta Rigóa (foto 3); archív Senior klubu (foto: 4); Kristína Holecová (foto 5, 9, 12, 13); archív OZ CHARTI-KANO (foto: 6, 7, 11); <https://www.sdetmi.com/podujatia/detail/26317/podunajsky-remeselnny-dvor/> (foto: 10).

Obr. 13 Viliam Šarközy veľmi rád prezentuje fortieľ kováčskeho remesla detským záujemcom, fotografia je z 18. sympózia v roku 2023.

ROZSVIETENIE VIANOČNÉHO STROMU A MIKULÁŠ

Na prvú adventnú nedeľu sa už tradične rozsvetujú v obciach, mestách, alebo len tak za oknami domov, svetlá očakávania.

Naše námestie bolo 1. decembra tiež takým symbolickým miestom s výnimočne krásnym vianočným stromom. Zazneli koledy od žiakov Základnej umeleckej školy, nechýbala oškvarková nátierka a chlieb s masťou a cibulou od zamestnancov obecného úradu za „vatikánsku menu“. Vedľa v bufete rozvoniavalo varené víno či cigánska ako na mestských trhoch.

Čo viac si priať na príjemný večer? Predsa len niečo – príchod Mikuláša s anjelom a čertom. A prišli. S balíčkami pre dobré deti. Keďže nedostali „leteckou poštou“ informáciu, že ich je tu v Dunajskej Lužnej neúrekom, nedostal sa balíček asi pre každé dieťa. Sám Mikuláš nám však na svoju zlatú palicu sľúbil, že budúci rok si urobia poriadok vo svojej mikulášskej pošte a určite prídu s oveľa väčšou nádielkou. Naše deti si to predsa zaslúžia!

VIANOČNÉ POSEDENIE SENIOROV

V sobotu 7. decembra sa sála Miestneho kultúrneho strediska naplnila našimi seniormi doslova do prasknutia. Organizátori museli improvizovať a narychlo pridávať ďalšie stoly, stoličky, prestieranie. Na nálade to však nikomu neubralo. Obrovský záujem zo strany našich občanov svedčí o spokojnosti a zároveň nám „vystavuje vysvedčenie“.

V tomto roku oslávilo **170 občanov Dunajskej Lužnej svoje životné jubileum** (70, 75, 80, 85 a 90+). A **sedem manželských párov si pripomenulo 50 rokov spoločného života**. Dokonca manželka Vlasta a Róbert Rigóovci oslávili svoju spoločnú „50-tku“ presne v deň posedenia. Nie všetkým jubilantom sa však podarilo prísť. Kto si nemohol prísť osobne prevziať symbolický darček, ten im priniesli priamo domov pracovníci obecného úradu.

Organizátori pripravili pre toto popoludnie dôstojné prostredie, chutné občerstvenie a aj krátke vstupy kultúrneho programu – spoločenské tance v podaní **KLIMO Dance**, **recitácia žiakov zo základnej školy** a na záver vystúpenie **Golden Ladies**.

PodĎakovanie patrí všetkým účinkujúcim, zamestnancom obecného úradu, zamestnancom školskej kuchyne manželom Habovcom. Nesmierne si vážime spoluprácu vždy ochotných dobrovoľníkov a **ĎAKUJEME: Janke Pifflovej Špankovej, Olinke Reptovej, Paulínke Gálfiovej, Katke Palicovej, Anne Ivan a dievčatám zo základnej školy (boli ste super!)**.

Vďaka patrí aj firme **Dobrý ježko** za nádielku krásnych jabĺk a jablkových štiav.

Jana Valašíková, Miestne kultúrne stredisko

Foto: Oleksandr Kheresko

Jubilujúce manželské páry

Záverečný prípitok. Zľava: pp. Paulína Gálfiová, Oľga Reptová, Ernest Németh, Jana Pifflová Španková

Pozn. redakcie:

Z dôvodu konania podujatia po termíne uzávierky spravodaja redakcia vopred vyčlenila priestor na zverejnenie príspevku a fotografií.

SPOMIENKA NA STANISLAVA BAJANÍKA

Trinásteho novembra sme sa rozlúčili s Dr. Stanislavom Bajaníkom, kulturológom, pamiatkárkom, múzejníkom, redaktorom a publicistom.

Jeho zaradenie v kultúrno-spoločenskom prostredí Slovenska nám už prezradili iné médiá. Ja si dovoľm zaspomínať na neho len pár vetami, ako dlhoročný kamarát.

Spoznali sme sa ešte pred rokom 1989, počas jeho návštev u môjho svokra doktora Jozefa Vozára. V družných rozhovoroch sme spoločne i s etnografom Lackom Mlynkom venovali našu pozornosť nielen vtedajšej kultúrno-spoločenskej situácii, ale predovšetkým udalostiam už dávno dokonaným v prostredí „národa role dedičnej“. Stano sršal optimizmom a vtipnými poznámkami okomentoval mnoho príbehov zo života národných dejateľov.

V našej obci sa zaslúžil o vznik tradičných veľkonočných či vianočných stolnotenísových turnajov. Bol autorom myšlienky pravidelných pietnych spomienok na tragickú udalosť úmrtia Milana Rastislava Štefánika. Prišiel tiež s nápadom podieľať sa na oceňovaní najúspešnejších žiakov Základnej školy, vždy na konci školského roku (zabezpečil hodnotné knihy vydávané Maticou Slovenskou).

Ak sa nám do cesty postavil nejaký problém, jeho bonmot... **„Ak ty si s nami, kto je proti nám...“** vždy otvoril možnosti jeho odstránenia.

Sám o svojom životnom údele povedal nasledovné:

„Celý svoj tvorivý život som sa snažil vytvoriť niečo originálne a neopakovateľné. Tak tomu bolo vo všetkých režimoch, ktoré som zažil. Mojou srdcovkou, takpovediac, boli vždy súboje s časom za veci národné, duchovné doma i slovanstvom a slovenskom zahraničí. Či som takmer za 45 rokov prispel, to ponechávam na súd iných...“

Každý z nás je len človek krehký, hriešny. Nie vždy urobíme všetko tak, ako by sme mali. A určite niektoré zo svojich činov by dnes Stanko prehodnotil. Tak ja prosím za neho, ak už v živote niečo neurobil tak, aby to bolo v tej situácii najvhodnejšie..., nech mu je odpustené!!!

Stanko, odpočívaj v pokoji a dovidenia vo VEČNOSTI.

Juraj Mertyš

Fotografia je zo spomienkovej akadémie o sv. Cyrilovi a Metodovi v rk. Kostole Povýšenia Svätého Kríža v Dunajskej Lužnej, 27. júna 2023. Vpravo Stanislav Bajaník, vľavo páter Hilár.

KUSISKO AKTIVÍT S NEUVERITEĽNOU ENERGIOU

Dňa 7. 11. 2024 vo veku 72 rokov zomrel Stanislav Bajaník (narodil sa 15. októbra 1951 v obci Čierne Kľačany), dlhoročný predstaviteľ Matice slovenskej, pracovník Svetového združenia Slovákov v zahraničí, kulturológ, spisovateľ a publicista. Ostatné roky pôsobil aj ako odborný pracovník Sekretariátu Svetového združenia Slovákov v zahraničí. Bol predsedom Miestneho odboru Matice slovenskej u nás v Dunajskej Lužnej, kde žil. Občas si sadal k organu v kostole a aj spevom ozvláštnil mnohé stretnutia. Bol autor textov a realizácií súsoší, pamätných tabúl, búst a reliéfov doma i v slovenskom svete. Dlhodobu organizoval spomienkové podujatia venované Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, nielen u nás v Dunajskej Lužnej, ale aj v mieste jeho tragickej smrti, v Ivanke pri Dunaji. Veľmi si ctil aj pamiatku na príchod Cyrila a Metoda a pripravoval Cyrilo-metodejské dni v Dunajskej Lužnej, zamerané najmä pre žiakov ZŠ, ale aj pre ostatnú verejnosť.

V tejto krátkej spomienke na jeho život a prínos pre udržiavanie pamäti na významné osobnosti našich dejín chceme spomenúť najmä jeho aktivity súvisiace s osobnosťou Milana Rastislava Štefánika, ktoré znamenali najmä po Nežnej revolúcii radikálny obrat v nazeraní na túto osobnosť. V spolupráci MO Matice slovenskej s obcou, CZ ECAV Dunajská Lužná, Spolkom rodákov M. R. Štefánika Košariská osadili pamätnú tabuľu, na ktorej bol text „Dr. gen. M.R. Štefánikovi vďační rodáci a Matica Slovenská v máji 1992“ ako vidieť na fotografii v areáli pred evanjelickým kostolom za početnej účasti rodákov z Košarísk a Priepasného, ako aj pána farára Štefana Bojnáka, ktorý prišiel v roku 1945 s presídlencami do nemeckej obce Mischdorf. A v rámci Svetového roku Slovákov bol 3. mája 1998 pri príležitosti výročia tragickej smrti M. R. Štefánika odhalený pomník – pamätník, ktorý pozostáva z travertínu priamo z mohyly na Bradle, bronzovej busty a pamätnej tabule pod lipami (lipy tam už nie sú) v areáli pred ev. kostolom v roku 1998. A od roku 1992 sa nepretržite koná pietna spomienka v máji pri výročí tragickej smrti M. R. Štefánika za účasti veľkého počtu

žiakov a verejnosti v rámci Vlasteneckej pochôdzky, ktorú založil pán Stanislav Bajaník. A môžeme ho ubezpečiť, že táto spomienka neutíchne, pokiaľ bude mať svojich nasledovníkov najmä v Spolku rodákov M. R. Štefánika.

Ďakujeme za jeho život, ktorý zasvätil významným osobnostiam a slovenskej kultúre a ďakujeme, že nás mnohých inšpiroval k novým aktivitám.

Oľga Reptová

predsedníčka Spolku rodákov M. R. Štefánika Košariská pobočka Dunajská Lužná

Úvod vlasteneckej pochôdzky z mája 2024, kde bol pán Bajaník poslednýkrát.

DUCHOVNÁ OBNOVA BIRMOVANCOV V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

Posledné sčítanie obyvateľov v našej obci uvádza, že až 3 488 ľudí sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Aj to je jeden z dôvodov, prečo považujem za žiaduce informovať (nielen) veriacich občanov o zmysluplnej činnosti, ktorá sa realizuje v rámci prípravy na sviatosť birmovania. Tá by mala byť predbežne v lete 2025.

Počas týchto jesenných mesiacov sa v Dunajskej Lužnej uskutočnila duchovná obnova pre birmovancov, ktorá sa niesla v duchu prípravy na prijatie sviatosti birmovania. Táto duchovná udalosť priniesla mladým účastníkom jedinečnú príležitosť prehĺbiť svoju vieru, zamyslieť sa nad významom kresťanského života a upevniť svoje vzťahy s Bohom i medzi sebou navzájom. Keďže počet birmovancov je približne 120 (z Dunajskej Lužnej, Rovinky a Kalinkova), stretnutia boli uskutočnené v troch etapách. Každý birmovanec sa mohol rozhodnúť pre jedno stretnutie, ktoré mu časovo najviac vyhovovalo. Tie prebiehali v piatok, sobotu a ukončené boli nedeľnou svätou omšou.

Obnova začala v piatok svätou omšou a niesla sa v atmosfére pokoja a duchovného sústredenia. Kňaz vo svojej homílii zdôraznil dôležitosť Ducha Svätého v živote každého kresťana a povzbudil birmovancov, aby boli otvorení jeho pôsobeniu.

Po omši nasledovali interaktívne aktivity, ktoré viedli skúsení animátori a kňaz (mimo našej farnosti). Témy prednášok boli prispôbené mladým ľuďom a zahŕňali otázky o identite kresťana, zodpovednosti za svoje rozhodnutia a sile modlitby. Aktivity ponúkli priestor na diskusiu, sprostredkované svedectvá, podnecujúce videá, priestor na rozjímanie, kreativitu, spoluprácu a súťaže, čo pomohlo účastníkom zamyslieť sa nad otázkami viery vo svetle ich každodenného života.

Kľúčovým bodom obnovy bola sobotná adorácia pred Najsvätejšou sviatosťou oltárnu, ktorá poskytla birmovancom vzácne chvíle na osobné stretnutie s Bohom. Mnohí z birmovancov sa po jej skončení zverili, že práve počas týchto okamihov prežili vnútorný pokoj a novú duchovnú silu. Účastníci mali taktiež možnosť prijať

sviatosť zmierenia. Tento moment bol pre mnohých z nich významný nielen ako príprava na sviatosť birmovania, ale aj ako krok k hlbšiemu uvedomeniu si milosrdenstva a lásky Boha.

Popri duchovnom programe bolo dôležitou súčasťou obnovy aj budovanie spoločenstva. Občerstvenie a voľné chvíle medzi jednotlivými aktivitami poskytli priestor na neformálne rozhovory a zdieľanie zážitkov, čo prispelo k vytvoreniu priateľskej atmosféry.

Na záver obnovy, v nedeľu predpoludním, birmovanci vyjadrili vďaka organizátorom a duchovným sprievodcom. Mnohí z nich ocenili nielen zmysluplný program, ale aj možnosť zastaviť sa v každodennom zhone a prehĺbiť svoju vieru. Vyberám niektoré z doslovných vyjadrení zúčastnených birmovancov. „Zanechalo to vo mne hlbokú stopu a bol to pre mňa nezabudnuteľný zážitok“, uviedol jeden z účastníkov. Ďalší z účastníkov uviedli: „Celá táto obnova ma veľmi prekvapila a zanechala vo mne pozitívny dojem.“ „Zapôsobilo to na moju dušu. Zmenilo mi to život viac, ako by si bol hocikto pomyslel.“ „Najviac sa mi páčila adorácia. Bol to silný duchovný zážitok.“ „Páčilo sa mi, že to bolo podané zaujímavým a moderným spôsobom. Páčila sa mi hlavná myšlienka obnovy, že Boh ma neustále k sebe pozyva.“ „Rozprávanie s telom Krista bol pre mňa zážitok na celý život.“

Aj na základe týchto úprimných výpovedí mladých ľudí možno konštatovať, že realizácia duchovnej obnovy mala význam. Duchovná obnova birmovancov v Dunajskej Lužnej tak bola nielen dôležitou súčasťou prípravy na sviatosť birmovania, ale aj povzbudením na ceste viery, ktoré ostane v srdciach mladých účastníkov ešte dlho rezonovať. Vďaka pestrému programu prebehla nesmierne rýchlo, no verím (aj v mene ostatných našich kňazov, katechetov a animátorov), že jej ovocie bude rásť a prinášať úžitok nielen našim mladým kandidátom, ktorí sa pripravujú na sviatosť kresťanskej dospelosti, ale sprostredkovane aj celej našej farskej rodine.

*doc. Mgr. Mária Belešová, PhD.
animátorka birmovancov*

KOMUNITNÉ CENTRUM V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

V podmienkach obce Dunajská Lužná je dlhodobá prítomná potreba riešiť problematiku vylúčených komunit a znevýhodnených skupín obyvateľov. **Komunitná práca si kladie za cieľ preventívne pôsobiť na sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva**, ako aj na obyvateľov ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, a tým predchádzať vzniku akútnych krízových situácií.

Od 12. 8. 2024 je občianske združenie Ostrov pomoci zapojené do projektu s názvom „Terénna sociálna práca a komunitné centrá“. Zmluva o trvaní projektu je uzatvorená do 31.1. 2029. Poslaním Komunitného centra je poskytovanie odborných, sociálnych a komunitných služieb a prostredníctvom nich prispievať k integrácii sociálne vylúčených osôb, bez ohľadu na pohlavie, rasový pôvod, národnostný alebo etnický pôvod, náboženské vyznanie a zdravotné postihnutie. Cieľom komunitnej práce je **poskytnúť odbornú pomoc všetkým jej obyvateľom na komunitnej, ale aj individuálnej báze**, a to nielen tým, ktorí sú v nepriaznivej sociálnej situácii, sú sociálne vylúčení alebo v ohrození sociálneho vylúčenia a nie sú schopní sami ani s pomocou rodiny, blízkych osôb, alebo komunity nájsť primerané riešenie svojho sociálneho problému. **Sociálnym začleňovaním** sa rozumie sprístupňovanie takých príležitostí a možností, ktoré sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôžu plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite i v celej spoločnosti.

Ďalším poslaním nášho Komunitného centra je systematická práca s deťmi a mládežou, užšia spolupráca s rodičmi a pedagógmi, a to prostredníctvom vzdelávacích a voľnočasových aktivít. Tieto aktivity vedú klientov k svojpomoci a predchádzajú krízovým situáciám, sociálno-patologickým javom a rizikovému správaniu.

Špecifikácia cieľových skupín komunitného centra sú: - obyvatelia marginalizovaných komunit, - dlhodobí nezamestnaní a znevýhodnené skupiny nezamestnaných, - nezamestnateľní a ohrození nezamestnanosťou, - nezamestnaní bez vzdelania, resp. s nízkym stupňom vzdelania, s problémami čítania, písania a počítania, - deti, plnoleté fyzické osoby, rodiny, komunity, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pomoci v hmotnej núdzi a poskytované služby podľa osobitných zákonov, - obyvatelia s príjmom pod hranicou chudoby, - občania v nepriaznivej sociálnej situácii, - rizikové skupiny detí a mládeže, mladiství bez ukončenia povinnej školskej dochádzky, - neplnoletí rodičia a rodičia po materskej dovolenke zo sociálne odkázaných skupín obyvateľstva, - ďalšie skupiny ohrozené sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčené.

Týmto si vás zároveň dovoľujeme osloviť o **vyplnenie dotazníka, ktorého vyhodnotenie posluží ako podnet na plánovanie ďalších potrebných aktivít v rámci našej práce. Dotazník sa v printovej podobe nachádza na vrátnici obecného úradu a v novootvorenej knižnici. Dotazník je možné vyplniť aj elektronicky, a to na stránke www.ostrovpomoci.sk. Vopred vám ďakujeme.**

Veríme, že novovzniknuté Komunitné centrum v Dunajskej Lužnej bude mať mnohostranné využitie a zároveň bude slúžiť ako priestor na stretávanie obyvateľov. **Celkovým očakávaním je, že Komunitné centrum sa stane dynamickým a inkluzívnym priestorom**, ktorý bude prispievať k zlepšeniu kvality života a súdržnosti v miestnej komunite. Už teraz pripravujeme plán pestrých aktivít na rok 2025.

*Lukáš Haizer
za tím Komunitného centra*

ROK 2024 V MS SLOVENSKEHO ČERVENÉHO KRÍŽA V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

Vážení spoluobčania, milí priaznivci dobrovoľníckej činnosti SČK, dovoľte zhrnúť aktivitu Miestneho spolku SČK za rok 2024. Počas celoslovenskej výzvy Národnej transfúznej služby „Valentínska kvapka krvi“, sme zorganizovali dňa 15. 2. 2024 **bezpríspevkové darovanie krvi** (BDK). Osviežené bolo účasťou žiakov 3. D a 3. E zo ZŠ Dunajská Lužná, ktorí minulý jún, ako druháci, s nami absolvovali ukážky prvej pomoci. Iskrú záujmu, ktorú sme u nich vtedy vzbudili, sme mali možnosť o niečo viac rozvinúť. Štvrtákom zo 4. E ďakujeme za krásne tematické obrázky o darovaní krvi a záchrane života, ktoré sme vystavili na podujatí **Deň rodiny**, akcii organizovanej **obcou Dunajská Lužná** (8. 6. 2024). **Ukážky poskytnutia prvej pomoci** pri ohrození života a zdravia sme tam zabez-

pečili aj s novými figurínami a pomôckami. Využili sme prítomnosť mladých ľudí a zamerali sa na osvetu darovania krvi. Znalosti o krvi a podmienkach pre jej darovanie bolo možné otestovať si v kvízoch. Rovnako kvízy slúžili na spätnú väzbu porozumenia z ukážok prvej pomoci. Záujem zúčastnených nás opäť potešil, my sme ich aktivitu odmenili. V júni sme zabezpečili **zdravotný dozor na Športovom dni seniorov**. Popri úctyhodných výkonoch boli naši skôr narodení športovci opäť zodpovední a spoločne sme docielili bezproblémový priebeh podujatia. V júni sme **druhákovi**

ZŠ DL zážitkovou formou poučili, ako sa zachovať pri situáciách s ohrozením zdravia, povzbudili ich ku vnímavosti k okoliu či duchaprítomnosti a umožnili im vyskúšať si v MKS obväzové techniky a oživovanie na figurínach a tréningových pomôckach.

Svetový deň darcov krvi, dňa 14. 6. 2024, sme si uctili zorganizovaním BDK, nakoľko NTS nás pre dlhodobú kvalitnú spoluprácu oslovila na mobilný výjazd. V tento špeciálny deň, kedy aj NTS slávila svoje 20. výročie, boli naši darcovia odmenení pamätným tričkom a kľúčenkou v tvare kvapky krvi s krvnou skupinou darcu. Občerstvenie pre úspešných darcov tradične, pri každom BDK, hradíme z **finančného príspevku obce Dunajská Lužná**. Za štedrý príspevok v roku 2024 **Obci ďakujeme**, vďaka nemu sme mali možnosť doplniť edukačné pomôcky, zabezpečiť odmeny pre účastníkov osvetových akcií a deti ZŠ či zaškoliť základným certifikovaným kurzom prvej pomoci niekoľko zamestnancov ZŠ DL a rozšíreným kurzom ďalšie 2 členky Miestneho spolku.

Pri oslavách **50. výročia vzniku obce Dunajská Lužná** počas **Dňa obce**, 7. 9. 2024 náš miestny spolok v Stane zdravia ponúkol meranie tlaku krvi a hladiny cukru v krvi a lekársku osvetu preventívnych prehliadok pre dospelých záujemcov (MUDr. Adamovičová, Mgr. Záborská, MUDr. Remišová). Deti, ale aj dospelí využili možnosť zúčastniť sa praktických ukážok poskytnutia prvej pomoci na figurínach či s vestou na Heimlichov manéver počas dusenia (Andrej Klč, Mgr. Víglaská, p. Zverieva, Ing.

Gálfiová, MUDr. Gálfiová). Opäť boli k dispozícii aj kvízy (Ing. Janotová, Mgr. Pomičalová). Menšie deti si mohli sami vyskúšať obväzové techniky, omaľovať obrázok so zdravotnou tematikou (p. Beránková), za čo boli odmenení aj zdravou odmenou vo forme jabĺčka od nášho sponzora (**Dobrý ježko**). Sponzorovi ďakujeme aj za ovocie na Deň rodiny a za ovocné pohostenie počas Výročnej schôdze.

Osvetová aktivita ukážok prvej pomoci pokračovala v septembri aj v Strednej odbornej škole chemickej v Bratislave, s kto-

rou máme symbiotický vzťah. Ich študenti zase pomáhajú pri zbierke potravín pre sociálne znevýhodnených občanov SR v Kauflande Podunajské Biskupice počas akcie SČK „**Zbierka Kaufland**“, ktorá sa konala tento rok 10. 10. Náš spolok reprezentovala tento rok, pre vysokú chorobnosť, iba jedna členka spolku, p. Jendrušová. Ďakujeme! Na prevenciu úrazov a zranení v cestnej premávke sme žiakov 5. ročníka ZŠ DL upozornili 17. 9. 2024 počas **Európskeho týždňa mobility**. Podnet prišiel zo strany vedenia obce, sme radi za inšpiráciu.

Výročná členská schôdza sa konala 9. 11. 2024 v Miestnom kultúrnom stredisku DL za účasti pána starostu s pani manželkou. Po slávnostnom odovzdaní plaket profesora Jánskeho (1 zlatá a 1 strieborná) a oficiálnom programe s interaktívnou prednáškou o Zdravom kognitívnom starnutí (Mgr. Blahová), bolo možné vyskúšať si nové pomôcky na ukážky prvej pomoci a prediskutovať inšpiratívne nápady. Máme v pláne zabezpečiť na najbližšej obecnej akcii (Deň rodiny alebo Deň obce) **praktické ukážky** adekvátneho použitia **automatického externého defibrilátora (AED)**, ktorým obec disponuje na ďalších 3 lokalitách. Inštruktážne teoretické videá sú zverejnené aj na webe Obce, ako aj všetky dôležité informácie o AED v obci.

Aktivity a aktuality nájdete aj na webovom sídle spolku [červený kríž Dunajská lužná \(google.com\)](https://sites.google.com/d/1_9B0aLn4SnHphmls3edC5dyi6AXtG6F/p/19DTF_J-eHTHZCn3afFtLwYBEy-7fKBi/edit?pli=1) https://sites.google.com/d/1_9B0aLn4SnHphmls3edC5dyi6AXtG6F/p/19DTF_J-eHTHZCn3afFtLwYBEy-7fKBi/edit?pli=1

Radi privítame nových členov, ktorým zvyšovanie zdravotného povedomia a pomoci v zdravotnej oblasti nie je ľahostajné a radi svojou troškou pomôžu. Obráťte sa na nás cez emailovú adresu spolku: cervenykriz.dl@gmail.com

S práním pokojných sviatkov s možnosťou regenerácie a pevného zdravia v nastávajúcom roku 2025, v mene Výboru Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža v DL,

MUDr. Paulína Gálfiová, PhD.
predsedníčka Miestneho spolku SČK

ZELENÁ DUNAJSKÁ LUŽNÁ, N.O.

Vážení spoluobčania,

v poslednom Spravodaji v tomto roku Vás chceme v krátkosti oboznámiť s našimi aktivitami, ktoré naša nezisková organizácia Zelená Dunajská Lužná pripravila pre Vás – svojich priaznivcov v roku 2024, a ktoré sme si spoločne vychutnali vo výbornej atmosfére.

1. Piatok 9. 2. 2024 – návšteva divadla Nová Scéna a predstavenie „Dáš to“.
2. Sobota 2. 3. 2024 – návšteva Slovenského národného divadla Štúdio divadelná komédia „Chaos“.
3. Štvrtok 14. 3. 2024 – cestovateľský večer v cukrárni MaMi so sprievodcom Marcelom Šmátralom, ktorý nás previedol krajinou Peru.
4. Utorok 14. 5. 2024 – celodenný zájazd do Rakúska- mesto Viedeň, Die Garten Tulln.
5. Štvrtok 6. 6. 2024 – celodenný zájazd po Slovensku – Zámok Hlohovec, kláštor Skalka pri Trenčíne, Trenčín, Piešťany.
6. Štvrtok 26. 9. 2024 – celodenný zájazd do Českej republiky – zámok Milotice, Uherské Hradiště, Kovozoo , Uherský Ostroh, Templárske sklepy.
7. Pondelok 18. 11. 2024 – nás privítalo Radošinské naivné divadlo s divadelným predstavením „Ako som vstúpil do seba“.
8. Štvrtok 12. 12. 2024 – celodenný zájazd do Rakúska – vianočné trhy v meste Graz.
9. Streda 18. 12. 2024 – návšteva divadelného predstavenia „Na srdci mi hraj“ v kultúrnom dome Ružinov.

Ďakujeme všetkým za krásne prežité spoločné chvíle, ktoré sme si mohli užiť na akciách v roku 2024 a budeme sa tešiť na rok 2025, kedy určite pre Vás opäť pripravíme niečo atraktívne a zaujímavé, čo zaujme aj ďalších priaznivcov kultúry, spoznávania a cestovania.

Dovoľte Vám všetkým popriať pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu rodiny a do nového roku 2025 popriať stále zdravie, vnútorný pokoj a veľa spokojných chvíľ medzi svojimi blízkymi.

Ing. Eugen Oltus a Ing. Elena Oltusová

SOCIÁLNE SLUŽBY V DUNAJSKEJ LUŽNEJ

(doplnenie informácií k článku uverejnenom v spravodaji 3/24)

ZARIADENIE PRE SENIOROV

Zelená Dunajská Lužná, nezisková organizácia, vybudovala za pomoci NFP z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v našej obci Zariadenie pre seniorov, ktoré zahájilo svoju činnosť 1.1. 2023.

Jedná sa o zariadenie pobytového typu, je určené pre osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázané na stálu zdravotnú a sociálnu pomoc, alebo z iných dôvodov hľadajú takúto formu zariadenia. Pri počte 12 klientov vieme zabezpečiť rodinnú atmosféru tak, aby nemali klienti pocit anonymity a kde odborný personál zabezpečuje 24 hodinovú starostlivosť.

V prípade záujmu, všetky potrebné informácie nájdete na www.zdl.sk

Ing. Eugen Oltus, riaditeľ zariadenia

ODKAZ M. R. ŠTEFÁNKA – VERIŤ, MILOVAŤ, PRACOVAŤ – JE MOŽNÉ EŠTE NA SLOVENSKU?

Dňa 6. novembra od 15. hod. až do večerných hodín, sme si opäť pripomenuli už 106. výročie vzniku 1. ČSR.

S radosťou sme privítali delegáciu z obce Prieasné a Košarísk, s ktorými udržiavame dlhoročnú družbu na čele so starostom Petrom Czerem, čestným občanom našej obce, s pani farárkou Vladimírou Balcovou a s pani riaditeľkou Múzea M. R. Štefánika v Košariskách Alenkou Petrákovou. Program bol zostavený tak, aby sme vykonali aj pietny akt pri pamätníku M. R. Štefánika v areáli ev. kostola. Po kladení kvetov sa prihovarila k účastníkom pani riaditeľka Múzea k významu tohto výročia. Báseň k výročiu predniesol žiak Danko Mikloško a záver patril hymnickej piesni *Kto za pravdu horí*. Ďalší program bol situovaný do priestorov zasaďačky obecného zastupiteľstva, kde všetkých účastníkov pozdravil starosta obce pán Ernest Németh.

K uvedenému výročiu mal príspevok doc. Juraj Buzalka, sociálny antropológ, vnuk ev. farára, ktorý u nás pôsobil v rokoch 1960 – 1978. Téma príspevku bola „**Je ešte možné veriť, milovať, pracovať na Slovensku?**“ Po krátkej diskusii sa k účastníkom prihovorili pán starosta Czere a pani farárka Balcová. Samozrejme že bol aj kultúrny program, v ktorom ako tradične vystúpili dievčatá z folklórneho súboru Prvosienka s pásmom kopaničiarskych piesní a na záver spevácky súbor pri Jednote dôchodcov Slovenska s piesňou „Slovensko moje, otčina moja, krásna si ako raj“.

V rámci neformálnej časti sa rozprúdila neviazaná komunikácia medzi účastníkmi pri chutnom a aj sladkom občerstvení, ktoré pripravili členky a členovia Spolku a spoločnosť Dobrý Ježko. Za zdarný priebeh akcie ďakujeme nielen členom Spolku, ale aj starostovi obce pánovi Ernestovi Némethovi a všetkým zamestnancom úradu, ktorí prispeli k príprave zasaďačky, aby nás mohla prijať na tomto stretnutí k pripomenutiu si uvedeného výročia. Akcia mala už 18 rokov a sme radi, že sa teší hojnej účasti. Všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili k zdarnému priebehu stretnutia, úprimne ďakujeme!

Oľga Reptová

predsedníčka Spolku rodákov M.R. Štefánika

foto: A. Tesáriková a A. Klčová

Peter Czere, starosta Prieasného a Ernest Németh, starosta Dunajskej Lužnej pred bustou M. R. Štefánika pred evanjelickým kostolom

Hlavní aktéri stretnutia

Aktéri na stretnutí pri 106. výročí vzniku 1. ČSR. zľava: J. Buzalka, I. Slobodníková, E. Németh, O. Reptová, P. Czere

VIANOČNÉ SVIATKY OČAMI HASIČOV

Blížia sa k nám Vianoce – sviatky pokoja, čas stretnutia sa rodín, radostných iskričiek v očiach našich detí a to nie len pri rozbaľovaní darčiekov. Dovoľte preto aj nám, profesionálnym hasičom, aby sme Vám zaželeli ich príjemné prežitie v kruhu svojich najbližších.

Príprava na vianočné sviatky je sprevádzaná zhomom. Nesmieme zabúdať predovšetkým na bezpečnosť, pretože toto obdobie je charakteristické aj zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru. Naše domovy sú dnes doslova preplnené vysoko horľavými materiálmi vyrobených z umeľých vlákien, ktoré veľmi ľahko horia. Požiare v bytoch sa vplyvom blízkosti horľavých materiálov rýchlo šíria a môžu spôsobiť rozsiahle materiálne škody, ale i vážne zranenia. Majme na pamäti, že horiaca sviečka je otvorený oheň a každý rok počas vianočných sviatkov dochádza k požiarom od horiacich sviečok umiestnených predovšetkým na adventných vencoch. Požiare vianočných stromčekov od nekvalitného a nesprávne inštalovaného osvetlenia, skraty nekvalitných elektrických svietnikov sú taktiež nepríjemnými skutočnosťami, ktoré by mohli narušiť pokojnú a slávnostnú atmosféru najkrajších sviatkov v roku.

Príčinou nešťastia, bolesti a škôd spôsobených na majetku je každoročne aj rôzna zábavná pyrotechnika. Ak si chcete dožiť aj toto potešenie, nepoužívajte doma vyrobené pyrotechnické hračky. Používajte

len ohňostroje, rakety, svetlice, delobuchy či piráty zakúpené v obchode a pri manipulácii s nimi sa riadte odbornými radami a návodom. Zábavná pyrotechnika nepatrí do rúk detí, preto ju starostlivo uchovávajte mimo ich dosah.

Príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Pezinku Vám želajú príjemné prežitie Vianočných sviatkov a v Novom roku 2025 veľa zdravia, šťastia, pokoja a pohody.

*mjr. Ing. Dana Škvarková
OR HaZZ v Pezinku*

CHLADNÉ PEKLO

Zimné obdobie je pre nejedného bezdomovca chladným peklom či už nachádzajúcich sa v našej obci alebo kdekoľvek. Pre niektorých ľudí Vianoce znamenajú triasť sa na studenej ulici, v kontraste s blížiacimi svetlami, keď iní nakupujú darčeky.

Spoločnosť je chorá sebauposadutosťou. Bezdomovecť je len príznakom tejto choroby. Uctievanie seba samého je skutočne základným kameňom našej modernej existencie. Do takých vlastných životov sme uviazli, že sa už len ťažko dokážeme vcítiť do ľudského utrpenia. Keď vidíme utrpenie, nadávame na osobu, ktorej sa ubližuje, a stavíme na päty utláčateľov, ako tomu bolo v minulosti. Áno, sme iní, ale tvrdiť, že sme lepší, je zveličením. Naozaj nie sme lepší. Máme len viac. Ako to, že máme viac a stále dávame menej?

Bezdomovec nie je nepodarkom prírody a zvyčajne sa človek bezdomovcom nenarodí. Bezdomovecť nie je ani vyvrcholením individuálnych rozhodnutí. Až 90 percent dospelých, ktorí sú dnes bez domova, zažilo traumy v detstve. Zamyslime sa všetci na krátko nad týmto faktom. **Traumatické skúsenosti z detstva v tejto populácii sú šokujúce.** Je to len ďalší dôkaz toho, ako silné sú nepriaznivé skúsenosti z detstva spojené s bezdomovecťom a zlým zdravotným stavom. Toto je populácia, ktorá v sebe nosí nesmierne utrpenie. Včasná detská trauma ovplyvňuje zdravie počas celého života. Hromadenie toxického stresu ovplyvňuje takmer všetko – od nášho duševného zdravia až po chronické ochorenia. Je dokázane, že toxický stres môže viesť k narušeniu vývoja mozgu s

dlhodobými následkami na učenie, správanie a široké sociálne výsledky. Je zaujímavé, že žijeme tie najlepšie časy a máme oveľa horší zdravotný stav ako v minulosti a to aj napriek veľkému pokroku.

Bezdomovec môže byť dokonca silnou osobnosťou, ktorá častokrát svojim talentom a potenciálom myslenia prevyšuje majiteľa tučného konta. Bojuje však o holé prežitie. Vedie neviditeľný zápas s pohrdaním okolia. „Cestuje“ od ničoho k ničomu a utápa sa v bezduchostiach každodennej prázdnoty. Plný stôl nemusí nutne znamenať hodnotovú naplnenosť života. **Duševných bezdomovcov je niekoľkonásobne viac, ako bezdomovcov označených, zvonajškom špinavých.** Bezdomovecť je súčasťou a zrkadlom spoločenského organizmu, nie je to trestný čin. Nieкто je bezdomovcom rok, nieкто dva a nieкто doživotne. Rozlišovanie jednotlivých osudov je namieste, ale netreba každého hádzať do jedného bezdomoveckého vreca. „Vriec“ je viac a v skutočnosti nie sú až tak preplnené.

V čase VIANOC prebúdajú masmédiá (bohužiaľ len krátkodobu) to lepšie v nás. Organizácie, združenia rôzneho charitatívneho zamerania (a taktiež ľudia samostatne) darujú bezdomovcom to, čo akútne a aktuálne potrebujú. Možno by okrem kapustnice a ryby bolo vhodné podarovať bezdomovcom skutočnú (alebo aspoň pomyselnú) udicu! Tá vydrží dlhšie, ako jednorazové teplé jedlo... Každý z nás sa dokáže nachvíľu v dnešnom uponáhľanom svete zastaviť pri nich porozprávať sa s nimi, venovať im kúsok svojho času, opýtať sa, ako by sme im mohli pomôcť, venovať im

pozornosť bez očakávania happy endu. Dať pocítiť človeku, ľudskej bytosti, že je človek, že nám nie je ľahostajný a rešpektovať jeho potreby a názory bez súdenia a nami dobre myslených riešení alebo rád.

V našej obci je možnosť pomôcť týmto ľuďom prostredníctvom **Ostrova pomoci, o.z.** Vaša podpora dáva ľuďom v núdzi nádej, že na svojej ceste nie sú sami. **Každá ľudská bytosť od narodenia má jednu základnú a neodškriepiteľnú potrebu patriť niekam, byť prepojený s niekým a byť milovaný.** Žiadny človek nie je ostrov. Každý človek potrebuje byť súčasťou komunity, aby prosperoval. Prepojenie je dôležité pre blaho a prežitie každého jednotlivca.

Je čas zimy a Vianoc. Z každého kúta sa na nás valí vianočná atmosféra, štedrosť a spolupatričnosť, ktoré neodmysliteľne patria k týmto sviatkom. Nezabúdajme však na to, že ľudia bez domova nepotrebujú našu pozornosť len v tomto období, ale počas celého roka. Vždy je správny čas robiť správne veci.

Buďme k sebe ľuďmi každý deň v roku a život bude oveľa krajší. My všetci, ako spoločnosť, by sme mali zdvojnásobiť svoje úsilie na podporu tejto populácie. Zmeňte spôsob akým podporujeme týchto ľudí a taktiež zmeniť spôsob akým o tomto probléme uvažujeme.

Želám šťastné, veselé a pokojné Vianoce pre všetkých, nevynímajúc aj tých, ktorí stratili duchovnú podstatu a nedokážu už prekročiť väzenie vlastnej mysle. Veď všetci kráčame jedným smerom.

Mgr. Ingrid Stoličná

POŠTOVÉ HOLUBY – LETU ZDAR

Vážení spoluobčania a čitatelia Lužnianskeho spravodaja, dovoľte nám, aby sme Vás v krátkosti informovali o dosiahnutých výsledkoch našich členov Základnej organizácie chovateľov poštových holubov Dunajská Lužná hlavne počas pretekovej sezóny v roku 2024. Hlavná preteková sezóna starých holubov v mesiacoch máj – júl 2024 pozostávala podľa pretekového plánu z 11 pretekov z Českej republiky a zo 6 pretekov z Nemecka. Jednotlivé preteky z rôznych vypúšťacích miest boli v rozpätí od 170 km až do 770 km. Niektorí naši chovatelia sa však zúčastňujú aj „maratónských pretekov“ (napr. Brusel), čo predstavuje vzdialenosť do našej obce takmer 1000 km vzdušnou čiarou. Aj takúto veľkú vzdialenosť sú schopné poštové holuby zvládnuť poväčšine v priebehu jedného dňa. Po spočítaní dosiahnutých bodov v jednotlivých pretekoch v súťaži o Majstra našej základnej organizácie vyšlo takéto poradie najúspešnejších chovateľov:

1) Ing. Daniel Krajčík, PhD. (3)	získal	4 767	bodov
2) Ladislav Madaĵ (13)		4 103	bodov
3) Vladimír Špindor (17)		3 895	bodov

V priebehu mesiaca september 2024 pokračovala preteková sezóna mláďat (súťažia len mladé holuby ročníka 2024). Toto súperenie pozostávalo z piatich pretekov z Česka v rozpätí od 170 do 360 km. Pre čitateľov nášho spravodaja môže byť iste zaujímavé, že tieto vzdialenosti sú schopné prekonávať už mladé holuby, ktoré z pohľadu ich veku majú v čase súťaženia približne 4 až 6 mesiacov. A teda dokážu vrátiť sa na svoj materský holubník, z čoho máme úprimnú radosť a veríme, že z mnohých v krátkej budúcnosti vyrastú úspešní pretekári a reprezentanti našich chovov. A poradie u mladých holubov dopadlo takto:

1) Ing. Daniel Krajčík, PhD. (3)	získal	1 642	bodov
2) Marián Šándor (4)		1 507	bodov
3) Ladislav Madaĵ (5)		1 390	bodov

Uvedené číslo v zátvorke za menom chovateľa uvádza jeho ďalšie umiestnenie v rámci súťaže celého Oblastného združenia chovateľov poštových holubov Bratislava v konkurencii cca 100 chovateľov.

Srdečne blahoželáme.

Jozef Cingel

Výbor ZO CHPH Dunajská Lužná

CHIKARÁCI ÚSPEŠNÍ V SEZÓNE 2023/2024

KARATE KLUB CHIKARA Dunajská Lužná má za sebou vyhodnotenie svojej prvej minuloročnej sezóny. Do súťažnej sezóny sme vstúpili s pokorou a našim cieľom bolo zoznámiť sa so súťažným prostredím, nasáť atmosféru súťaží a nabrať čo najviac skúseností. No Chikaráci začali bodovať vo svojich kategóriách hneď od prvej súťaže a táto ich sila, vytrvalosť, chťi a neskutočný tímový duch sa stupňoval každou ďalšou súťažou a každým ďalším tréningom. Spolu sme za našu prvú súťažnú sezónu 2023/2024 priniesli domov neskutočných 123 medailí...

V rámci Západoslovenského zväzu karate sme vo vyhodnotení klubov dokonca vystúpili na stupeň víťazov a získali 3. miesto za Najúspešnejší klub ZsZK v kategórii mládež v súťažnej sezóne 2023/2024.

Ani na celoslovenskej či medzinárodnej úrovni sa naši Chikaráci nestratili. V rámci 3 kôl Slovenského pohára v konkurencii 68 klubov zo Slovenského zväzu karate sa naši dvaja bojovníci Mirko Chytílek a Zuzka Chebenová stali absolútnymi víťazmi celého Slovenského pohára v kategórii KATA a Maťko Sabol v rovnakej kategórii hneď za Mirkom na 2. mieste.

Na Majstrovstvách Slovenska sa dokázali presadiť medzi najlepšími pretekármi z celého Slovenska Nina Gregoričková a Viola Nagyová a získať 3. miesto v kategórii AGILITY. V kategórii KATA sme sa tešili aj za úžasné a zaslúžene vybojované tri 5. miesta v tejto veľkej súťaži.

Naša prvá veľká zahraničná súťaž v Nemeckom Regensburgu bola pre nás tiež krásnym dobrodružstvom. Zabojovali o víťazstvo prišlo 22 krajín a nám sa podarilo priniesť domov 3 cenné medaile – Zuzka Chebenová – 1. miesto, Maťko Sabol – 3. miesto, Lili Zajacová – 3. miesto a Mirko Chytílek tesne, ale skvelé 5. miesto.

V minulej sezóne sa Chikarákom toho podarilo veľa... Spolu sme vytvorili úžasný veľký tím so 70 členmi, plný priateľstiev, radosti zo športu a lásky ku karate. A to najkrajšie víťazstvo, ktoré sme len mohli získať je, že sme vytvorili nielen úspešný športový tím, ale spolu s rodičmi, trénermi a všetkými našimi deťmi jednu veľkú CHIKARA rodinu.

Krásna a úspešná sezóna plná emócií, zážitkov a nových dobrodružstiev je za nami a o to ťažšia je teraz pred nami. Sme na Vás hrdí Chikaráci a ďakujeme Vám, že robíte dobré meno nášmu klubu aj obci Dunajská Lužná.

Marek Spišák, predseda klubu – www.chikara.sk

JESEŇ 2023 V OFK DUNAJSKÁ LUŽNÁ (SEPTEMBER – DECEMBER 2023)

Jesenná časť súťažného ročníka 2023/24:

Už od augusta až do novembra prebiehali majstrovské zápasy našich družstiev v rámci rozpisu jednotlivých súťaží. Jednalo sa predovšetkým o víkendové zápasy, ale niekedy boli vsunuté kolá aj uprostred týždňa. V rámci svojho zaradenia do rôznych stupňov súťaží (líg) odohrali jeden zápas s každým súperom, podľa rozpisu buď na domácom ihrisku, ale na ihrisku súpera. Po jesennej časti sezóny 2024/25 sú umiestnenia našich družstiev takéto:

Muži (IV. Liga BFZ) - tréner Filip Mentel: **10. miesto**

Starší dorast – U19 (III. liga BFZ) - tréneri – František Kiss, Milan Druska: **11. miesto**

Mladší dorast – U17 (III. liga BFZ) - tréner – Jaroslav Veľký: **10. miesto**

Dorastenky – WU15 (II. liga BFZ) - trénerky – Petra Kaiserová, Simona Juríčková: **7. miesto**

Starší žiaci – U15 (IV. liga ObFZ BA - mesto): tréner – Peter Mikula: **6. miesto**

Družstvá prípraviek odohrali všetky svoje jesenné zápasy, ich výsledky sa však osobitne neevidujú:

Prípravka – U11 (III. liga BFZ): 15 hráčov (tréner – Martin Dúbravský)

Prípravka – U10 (III. liga BFZ): 12 hráčov (tréner – Martin Murcko)

Prípravka – U09 (III. liga BFZ): 14 hráčov (tréner – Marián Janšák)

Prípravka – U08 (III. liga BFZ): 31 hráčov (tréner – Martin Vadovič)

Za osobitnú zmienku stoja výsledky kategórie **U13 – Mladší žiaci** pod vedením trénera **Dušana Trnku**. V súťaži sú neporaziteľní, keď **zo 14 -tich odohraných zápasov dosiahli 14 víťazstiev** s plným bodovým ziskom **42 bodov** a celkovým skóre **107:7**.

Medzinárodný mládežnícky turnaj pri príležitosti 50 rokov obce Dunajská Lužná

Do programu Dňa obce Dunajská Lužná, počas ktorého vrcholili oslavy 50 rokov obce patrili aj Medzinárodný mládežnícky futbalový turnaj kategórie U11.

Štadión Jozefa Straku **v sobotu 07. 09. 2024** privítal spolu 6 družstiev kategórie U11. Boli to družobné kluby, s ktorými družba už roky trvá (Brezová pod Bradlom, Terchová), alebo sa práve vytvára (Lednice, Csorna). Pri slávnostnom otvorení turnaja preto zazneli postupne maďarská hymna (reprezentovala Csorna SE), česká hymna (reprezentoval TJ Moravan Lednice) a slovenská hymna (TJ Bradlan Brezová pod Bradlom, FK Terchová, ŠKO Miloslavov a domáce OFK Dunajská Lužná).

Po odohraní zápasov každý s každým, ktoré priniesli veľké nasadenie všetkých hráčov a hráčok bolo konečná tabuľka turnaja nasledovná:

1. Csorna SE
2. OFK Dunajská Lužná
3. FK Bradlan Brezová pod Bradlom

4. TJ Moravan Lednice
5. FK Terchová
6. ŠKO Miloslavov

Revitalizácia hracej plochy – výmena trávniku

Po 53 rokoch! Po takej dobe dochádza na Štadióne Jozefa Straku v Dunajskej Lužnej k podstatnej zmene – k revitalizácii trávnej plochy. Dôvodom toho je aj veľká a významná skutočnosť, že futbalový stánok v Dunajskej Lužnej bol vybraný k mnohým ďalším ako tréningové ihrisko pre jedného z účastníkov ME 2025 kategórie U21, ktoré zorganizuje Slovensko. Na dielo, ktoré zhodnotí tento obecný majetok o 65 000 Eur prispel SFZ Event s. r. o. z finančných prostriedkov UEFA (30 000), zostávajúca suma (18 072 + 17 000) je na pleciach vedenia OFK Dunajská Lužná. Štadión po výseve novej trávy získa veľkú pridanú hodnotu, bude slúžiť nielen úzkej skupine ľudí, ale všetkým hráčom a hráčkam OFK, ako i mnohým iným po ďalšie desaťročia!

Foto č. 3: Začiatok revitalizácie, Foto č. 4: Výsev novej trávy

*PaedDr. Juraj Jánošík, viceprezident OFK
František Kiss, šéftrener mládeže*

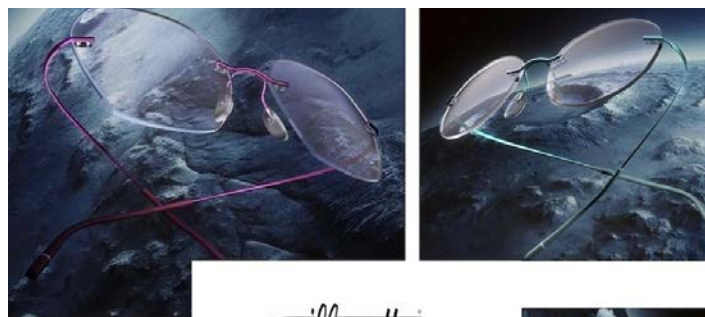
TRICHOLOGICKÝ V DUNAJSKEJ LUŽNEJ SALÓN

Budova ZRC2

- Regenerácia vlasov
- Mastná pokožka
- Detox pokožky
- Atopický ekzém
- Padanie Vlasov
- Seborea
- Psoriáza
- Lupiny

+421 908 978 412

Orechová 60
Coop Centrum
Dunajská Lužná

Nová generácia ikonickéj, rakúskej
značky Silhouette - Titan Minimal Art
/TMA/

- ultraľahké bezrámové okuliarové rámy
- farebná paleta inšpirovaná galaxiami

 0908 121 360

DENTAL Dunajská Lužná point

- Záchovná a estetická stomatológia
- Stomatochirurgia, RTG, CT, Implantáty
- Komplexné protetické riešenia
- Dentálna hygiena, bielenie

 DENTALPOINT_DUNAJSKA_LUZHNA
+421 910 980 114 www.dentalpoint.sk

MaMi Cukráreň

v Dunajskej Lužnej

BUDOVA ZRC 2 Prízemie, číslo dverí 101

OTVÁRACIE HODINY

Pondelok - Piatok
8:30 - 18:30

Sobota - Nedeľa
zatvorené

objavujte a zažite
jedinečné chute jedál

www.sushi-ya.sk - 0908 379 768

@sushiya_foodatelier

@sushiyafoodatelier

SUSHIYA
FOOD ATELIER

Slnecnicová 1, 900 41 Rovinka

TEPOVANIE DL

0908 071 308

tepovaniedl@gmail.com

Tepovaniedl

Odborná **výsadba, rez,**
výrub ovocných aj okrasných
STROMOV A KROV

Rewilders

Peter Žilka, certifikovaný arborista

Web: rewilders.sk, Tel.: 0948 266 303

RYBÁRSTVO
CHOVATEĽSTVO
JAZIERKOVÉ POTREBY

Dunajská Lužná
Jánošíkovská
1757/70

www.rybachov.sk 0903 285 550

LUŽNIANSKY SPRAVODAJ – štvrťročník informácií obce Dunajská Lužná • vydavateľ: Obec Dunajská Lužná • sídlo vydavateľa: Jánošíkovská 7,

900 42 Dunajská Lužná • IČO vydavateľa: 00400009 • evidenčné číslo: EV 4402/11 • ISSN 1338-4945 • redakčná rada: Jana Valašíková (šéfredaktor), Galina Jendželovská,
Jana Španková Pifflová, Tatiana Uličná, Marián Reindl st. • grafická úprava: Peter Blaho • Náklad 3300 ks • Za obsah textov a ich súlad so zákonmi

Slovenskej republiky nesie plnú zodpovednosť ich autor. • Vydané v decembri 2024 • Uzavierka nasledujúceho čísla: 25.3.2025 • e-mail: luznianskyspravodaj@gmail.com